

Irina SELEVESTRU

**DELIMITAREA COMPETENȚELOR
SUBIECȚILOR PROCEDURII
DE INSOLVABILITATE**

Chișinău, 2021

CZU 347.736

S 43

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Selevestru, Irina.

Delimitarea competențelor subiecților procedurii de insolvență
/ Irina Selevestru. – Chișinău: Lexon-Prim, 2021. – 80 p.

Referințe bibliogr.: p. 78-79 (18 tit.). – 500 ex.

ISBN 978-9975-3501-5-0.

MD-2049, mun. Chișinău, str. București 59
GSM: 0 699 04 555; 0 795 29 555
fax. 022 28 81 78; www.lexon.md
e-mail: lexonprim2001@gmail.com

CUPRINS

Introducere	5
I. DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE OBSERVAȚIE	13
Creditorii	13
Debitorul	16
Instanța de insolabilitate	21
Administratorul provizoriu	24
II. DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE INSOLVABILITATE	25
Creditorii	25
Administratorul procedurii de insolabilitate	39
Instanța de insolabilitate	42
Debitorul	42
Adunarea creditorilor	44
Comitetul creditorilor	45
III. DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE FALIMENT	47
Creditorii	47
Creditorii ipotecari	48
Lichidatorul	49
Debitorul	50
Instanța de insolabilitate	51
IV. DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE FALIMENT SIMPLIFICAT	53

V. DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR

ÎN PROCEDURA DE RESTRUCTURARE	56
Creditorii	56
Administratorul procesului de insolvabilitate	57
Debitorul	58
Comitetul creditorilor	58
Adunarea creditorilor	59
Instanța de insolvabilitate	60

VI. DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR

ÎN PROCEDURA DE EXECUTARE A PLANULUI	61
Debitorul	61
Creditorii	62
Administratorul insolvabilității	63
Comitetul creditorilor	64
Adunarea creditorilor	65

VII. DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR**ÎN PROCEDURA DE SUPRAVEGHERE****ÎN RESTRUCTURARE ACCELERATĂ** 66 |

Debitorul	66
Instanța de insolvabilitate	66
Administratorul provizoriu	68
Creditorii	70
Adunarea creditorilor	71

Concluzii și recomandări	73
---------------------------------------	----

Bibliografie	78
---------------------------	----

Lista abrevierilor	80
---------------------------------	----

INTRODUCERE

Insolvabilitatea firmelor, companiilor este un fenomen firesc social-economic în condițiile relațiilor libere de piață. Activitatea antreprenorială de sine stătătoare, neasigurată cu mijloacele financiare ale statului, indispensabil, este legată de apariția șirului de insolabilități.

Insolvabilitatea (falimentul) constituie un fenomen economico-juridic complex. Pe de o parte, insolvabilitatea constituie un produs al activității antreprenoriale ineficiente ale participanților circuitului economic, pe de altă parte institutul dat constituie un stimul puternic pentru activitatea eficientă a agenților economici.¹

În țările cu economie de piață, tot mai multe persoane se „avântă” în activități de antreprenoriat, însă din diferite motive, foarte multe dintre acestea ajung în situație de insolabilitate. Totodată, orice activitate de antreprenoriat inițiată, are un impact instantaneu asupra dezvoltării economice a țării, fie prin achitarea taxelor, fie prin neachitarea acestora, fie prin legătura pe care aceasta o are cu alți participanți la economia țării (o neachitare față de un creditor, va duce la neonorarea obligațiilor față de alții, ce poate culmina în dezvoltarea unei insolabilități în lanț).

Economia modernă de piață constituie un sistem complex de relații între diferiți subiecți ai circuitului proprietăților, în care fiecare subiect este implicat într-un lanț de relații, astfel încât

¹ Карелина Светлана Александровна, Дисертация-Механизм правового регулирования отношений несостоятельности (банкротства), Москва, 2008.

problemele unuia se răsfrâng inevitabil asupra întregului sistem².

Curmarea activității debitorilor insolvabili incurabili este o măsură pozitivă. Cu toate acestea, recunoașterea unui debitor falit, are și urmări negative, deoarece vizează nu doar interesele materiale ale debitorului ci și drepturile și interesele unui cerc mare de alte persoane – salariații, creditorii, statul...³

În contextul dat, tema insolvenței devine din ce în ce mai actuală, iar participanții la acest proces vor să cunoască toate elementele, atribuțiile și obligațiile pe care le au.

Principiile procedurii de insolabilitate se împart în material-juridice și procedurale. Reieșind din aceste principii, vom examina statutul fiecărui participant în parte.

Principiile material-juridice sunt aplicate de către participanți în afara instanței de judecată, astfel încât acțiunile să fie îndreptate către scopul principal – stingerea într-un termen cât mai scurt și în quantum cât mai mare a creanțelor creditorilor.

Ce ține de principiile procedurale, acestea se aplică în situația existenței relațiilor de conflict între participanți. Doar în aceste situații intervine instanța de insolabilitate, iar scopurile procedurale ale institutului insolvenței constă în soluționarea relațiilor de conflict între creditori pe baza egalității statutului lor juridic în procedură, și între debitor sau administrator pe baza drepturilor și obligațiilor conferite de lege. Astfel, cadrul juridic al Republicii Moldova asigură principiul egalității creditorilor, care se referă

² Карелина Светлана Александровна, *Дисертация-Механизм правового регулирования отношений несостоятельности (банкротства)*, Москва, 2008.

³ *Комментарий к Федеральному закону «О несостоятельности (банкротстве)»* / Под ред. Ю.П. Орловского. М., 1998.

la participarea tuturor creditorilor unui debitor în procedura colectivă. Egalitatea creditorilor în procedura de insolvență se asigură în special prin egalitatea statutului procesual al fiecărui participant. Acest fapt nu poate fi interpretat ca egalitate din punct de vedere material, aceasta din urmă este asigurată doar prin distribuirea în proporție procentuală la masa credală. Totuși, luând în considerație că tabelul creanțelor este întocmit de administrator cu acordul tuturor creditorilor, este aprobat de instanța de insolvență, fiind adus la cunoștința creditorilor timpuriu, aceștia își pot estima riscurile de la început, în acest mod fiind-le asigurate drepturi procesuale egale.

De asemenea, se va lua în considerație și faptul că în procedura de insolvență, este aplicabil nu doar principiul colectivității, ci și principiul concursual, care este la fel de important pentru participanții la procedura de insolvență.

Cel mai important principiu în procedura de insolvență rămâne însă principiul transparenței, fiind cel care asigură drepturi egale tuturor participanților.

Sistemul insolvenței include mecanisme de prevenire, de relansare și desigur de lichidare.⁴ Rolul participanților în procedură, este într-un coraport direct cu aceste mecanisme.

Potrivit legislației Republicii Moldova, participanții la procesul de insolvență sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului și alte organe.⁵

⁴ Карелина Светлана Александровна, Дисертация-Механизм правового регулирования отношений несостоятельности (банкротства), Москва, 2008

⁵ Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 4

La începutul evoluției legislației care reglementează incapacitatea de plată, participanții la procesul de insolvență (instanțele, administratorii, compania-debitoare și creditorii) nu au avut o delimitare clară a rolurilor și obligațiilor. În acest context, judecătorii reiterau că sunt obligați să întreprindă prea multe acțiuni și sarcini în cadrul fiecărui dosar de insolvență; administratorii evidențiau că deseori se aflau în imposibilitatea de a realiza sarcinile impuse, din cauza incertitudinii statutului profesiei lor, iar creditorii garantați ai companiei insolvente (majoritatea bănci) își exprimau nemulțumirea legată de faptul că nu erau implicați suficient în procesul de luare a deciziilor și nu li se acorda posibilitatea de a vota anumite „amendamente” care îi influențau direct.

Ca rezultat al intrării în vigoare la 14 martie 2013 a Legii insolvenței nr.149/2012, materia insolvenței din Republica Moldova are o reglementare mai clară, deși încă lasă loc unui șir de dezbateri, un rezultat iminent cauzat de dezvoltarea continuă a societății. În ceea ce privește repartizarea atribuțiilor, această lege are drept obiectiv protejarea într-o măsură cât mai mare a intereselor creditorilor și asigurarea unui control riguros din partea acestora asupra menținerii și valorificării masei debitoare, pe de o parte, și asigurarea dreptului debitorilor de bună-credință de a-și salva întreprinderea, fără a fraudă creditorii, pe de alta.

Astfel, se obține o procedură concursuală care este în dependență directă cu comportamentul debitorului, rezultatele căreia sunt influențate în mare măsură de creditorii debitorului insolvent și de iscusința și aptitudinile administratorului procedurii de insolvență, instanța de judecată având un rol de supra-

veghere, intervenind doar în situațiile în care o cer creditorii, debitorul insolubil sau alte organe stabilite de lege.

Este esențială menționarea faptului că legislația Republicii Moldova, și anume, Legea nr.149/2012 intrată în vigoare la 14 martie 2013, asigură controlul și supravegherea procedurii de insolabilitate de către creditorii procedurii prin organele lor colegiale și oferă organelor reprezentative ale creditorilor procesului de insolabilitate posibilități reale de supraveghere a oricărui proces.

Adunarea creditorilor este organul colegial, nejurisdicțional, deliberativ și fără personalitate juridică, în care creditorii discută și aprobă cele mai importante decizii pentru derularea procedurii de insolabilitate. Hotărârile luate de adunarea creditorilor sunt obligatorii pentru toți participanții, inclusiv pentru instanțele de judecată.⁶

Analizând legislația străină care reglementează procedurile de insolabilitate, se observă diferențe esențiale dintre reglementări, un exemplu în acest sens fiind Germania. Societatea germană nu are un cult pentru salvarea debitorului falit, astfel încât gestionarea falimentului unei societăți fără ridicarea dreptului de administrare al debitorului nu este favorizată, cu toate că este stipulată. Mai mult de atât, se pune accent pe creditori și pe restituirea creanțelor acestora.⁷

Franța și-a elaborat legislația insolvenței într-o manieră ce a făcut doctrina să o considere favorabilă debitorului, mai exact, analizând regimul creditorilor garantați, se observă că aceștia sunt tratați ostil în legislația franceză. Mai mult, în Franța, pen-

⁶ Popa L, Bîrcă B, Selevestru I, Catan C, Balan V, Craiu N, Lungu M, *Manualul Administratorului Autorizat, F.E.P. „Tipografia Centrală”*, Chișinău 2015

⁷ Bogdan R., *Cooperare Internațională în materia Insolvenței*, Pro Universitaria, 2017

tru protejarea locurilor de muncă, este încurajată reorganizarea în stadii incipiente ale dificultăților financiare, prin impunerea unor raporturi financiare către Tribunalul Comercial, care, la rândul său, în urma analizelor de specialitate, poate inova conducerea companiei pentru ca aceasta să ofere explicații, totul în încercarea de a remedia problema fără recurgerea la proceduri judiciare.⁸

Reglementările în domeniul insolabilității din Republicii Moldova cuprind trăsături prezente în ambele legislații descrise mai sus, fiind reglementată protecția debitorului: atât pentru a preveni cererile abuzive din partea creditorilor și cazurile de insolabilitate intenționată cât și pentru protecția intereselor creditorilor și asigurarea drepturilor lor de proprietate. Mai mult ca atât, debitorul este facilitat în situațiile în care acesta parvine cu cererea introductivă independent, prezentând un plan de restructurare care ar scoate din impas întreprinderea, fiindu-i aplicată amnistia asupra penalităților acumulate.

Pe de altă parte, Legea insolabilității nr. 149/2012 a Republicii Moldova asigură drepturi multiple creditorilor și se bazează pe principiul participării lor active la procedura de insolabilitate, care se desprinde cu claritate din tot textul actului normativ. Legea le oferă un rol activ creditorilor, și le permite acestora să dețină un anumit tip de control asupra modului de desfășurare a procesului de insolabilitate.

Statutul procesual-juridic al acestora este determinat de procedura în care se află debitorul insolabil sau de mecanismul aplicat acestuia. Un debitor se poate afla sub jurisdicția legii insolabilității fiind în:

1. Procedura de observație – art. 23 LI RM

⁸ Bogdan R., *Cooperare Internațională în materia Insolvenței, Pro Universitaria, 2017*

2. *Procedura de insolabilitate – art. 34 LI RM*
3. *Procedura de faliment – Capitolul 4 LI RM*
4. *Procedura de restructurare – Capitolul 6 LI RM*
5. *Procedura de executare a planului – art. 208-214, 224-225 LI RM*
6. *Pocedura de supraveghere în restructurare accelerată – art. 218-224 LI RM*
7. *Procedura simplificată de faliment – art. 134-138 LI RM*

În dependență directă cu procedura în care se află debitorul, statutul procesual-juridic al participanților și rolul acestora diferă.

Astfel, în cadrul oricărei proceduri, se distinge:

A) DEBITORUL

1. Debitorul insolubil.
2. Persoana ce reprezintă debitorul insolubil în cadrul procedurii de insolabilitate.
3. Asociații (organele de conducere) ale debitorului insolubil.
4. Persoanele cu funcții de răspundere ale debitorului insolubil.

B) CREDITORUL

1. Creditorul care a formulat cerere introductivă.
2. Creditorul care s-a alăturat la cererea introductivă.
3. Creditorul care s-a opus cererii introductive.
4. Creditorul care a formulat și înaintat cerere de validare a creanțelor;
5. Creditorul a căror creanțe au fost trecute parțial sau total în tabelul definitiv al creanțelor de către administrator.
6. Creditorul ale căror creanțe nu au fost trecute total sau parțial în tabelul definitiv al creanțelor și care a formulat contestații.
7. Creditorul ale cărui creanțe nu au fost trecute total sau parțial în tabelul definitiv al creanțelor și nu a formulat contestații.

8. Creditorul ale cărui creanțe au fost validate cu titlu provizoriu la masa credală.

9. Creditorul ale cărui creanțe nu au fost trecute total sau parțial în tabelul definitiv al creanțelor și care a formulat o contestație, aceasta fiind ridicată.

10. Creditorul care și-a înaintat creanțele cu întârziere și a solicitat/nu a solicitat repunerea în termen.

11. Creditorul care nu a formulat și nu a înaintat o cerere de validare a creanțelor împotriva patrimoniului debitorului.

12. Creditorul care a formulat și a înaintat o cerere de validare a creanțelor și cărui i s-au validat creanțele înaintate.

13. Creditorul ai cărui creanțe au fost stinse în cadrul procedurii.

14. Creditorul a cărui creanțe au fost radiate din tabel ca rezultat al examinării contestației.

15. Creditorul-ipotecar care nu deține creanțe directe față de debitor.

C) GRUPUL DE CREDITORI

1. Adunarea creditorilor.

2. Comitetul creditorilor.

3. Reprezentantul creditorilor în procedură.

D) ADMINISTRATORUL AUTORIZAT.

1. Administratorul provizoriu.

2. Administratorul procedurii de insolvență.

3. Lichidatorul.

4. Administratorul insolvenței în cadrul executării planului.

D) INSTANȚA DE INSOLVENȚĂ

În continuare vom examina statutul procesual juridic al fiecărui participant din perspectiva fiecărei proceduri în parte.

Capitolul I.

DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE OBSERVAȚIE

Procedura de observație – procedura cuprinsă între data admiterii spre examinare a cererii introductive depuse de creditor sau debitor (pentru procedurile accelerate de restructurare) și data emiterii hotărârii de intentare a procesului de insolabilitate; sau data emiterii hotărârii de intentare a procedurii simplificate de faliment; sau data emiterii hotărârii de confirmare a planului procedurii accelerate de restructurare a debitorului; sau data emiterii hotărârii privind respingerea cererii introductive; sau data emiterii încheierii de încetare a procesului de insolabilitate față de debitor.⁹

În cadrul acestei proceduri, se disting:

Creditorul care a înaintat cererea introductivă. Se consideră creditorul care a formulat și a depus în instanță o cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolabilitate față de un debitor, având o creanță, un interes legitim în intentarea procedurii și argumente ce vizează temeiurile de intentare a procesului de insolabilitate.¹⁰

⁹ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, (art. 24, 30, 31, 34, 134, 224)*

¹⁰ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 18*

Acesta va avea următoarele drepturi: să ia cunoștință cu materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și păreri asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare (cu excepția hotărârii de intentare a procedurii de insolabilitate) și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă, să mărească ori să reducă quantumul creanțelor solicitate prin cererea introductivă,¹¹ să renunțe la acțiune (să retragă cererea introductivă),¹² să încheie o tranzacție cu debitorul¹³.

Ca obligații le vom menționa pe cele din art. 51, 56 din Codul de procedură civilă care constau în mare parte din folosirea cu bună-credință a drepturilor lor procedurale.

Atunci când creditorul care depune în mod intenționat, fără existența unui temei de insolabilitate, o cerere de intentare a procesului de insolabilitate contra debitorului pentru a-i prejudicia reputația comercială, este obligat să plătească despăgubiri conform legii.¹⁴ De asemenea, în cazul în care instanța de insolabilitate va respinge cererea introductivă în legătură cu lipsa

¹¹ *Codul de Procedură Civilă. Nr. 225 din 30.05.2003. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.08.2018, nr. 285-294 art. 436, art. 56,60*

¹² *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 31*

¹³ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 30*

¹⁴ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 33*

temeiurilor de insolabilitate a debitorului, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, remunerarea administratorului provizoriu, notificarea, convocarea ședințelor și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se vor trece pe seama acestuia.

Creditorul care se alătură la cererea introductivă – este creditorul care și-a înaintat în instanța de insolabilitate creanțele sale în perioada de observație a debitorului. Înaintarea creanțelor semnifică acordul creditorului la intentarea procedurii de insolabilitate a debitorului. Respectiv, legiuitorul stabilește că orice creditor își poate exprima poziția sa față de cererea înaintată de creditorul inițial înaintând creanțele pe care le are față de debitor. În ultimul caz, creditorului i se atribuie toate drepturile, obligațiile și răspunderea pe care o poartă și creditorul care a depus cererea introductivă.¹⁵

Creditorul care se opune cererii introductive – este creditorul care a înaintat în instanța de insolabilitate în perioada de observație a debitorului o referință, prin care se opune intentării procedurii de insolabilitate față de debitor. Acest creditor nu înaintează creanțele proprii, însă este dator să prezinte dovada existenței lor, și nu este degrevat de dreptul de a le înainta ulterior după intentarea procedurii de insolabilitate față de debitor. Respectiv, orice creditor își poate exprima poziția sa față de cererea înaintată de creditorul inițial prezentând o referință prin care se opune intentării procedurii de insolabilitate față de debitor.

¹⁵ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 28*

Acestui creditor, de asemenea, i se atribuie toate drepturile și obligațiile stabilite de art. 51, 56 Cod de Procedură Civilă indicate mai sus.

Însă în cazul în care instanța de insolvabilitate va respinge cererea introductivă în legătură cu lipsa temeiurilor de insolvabilitate a debitorului, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, remunerarea administratorului provizoriu, notificarea, convocarea ședințelor și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu nu se vor trece pe seama acestuia, ci pe seama creditorului care a înaintat cererea introductivă și creditorilor care s-au alăturat la cererea introductivă.

Debitorul – este persoana juridică sau fizică față de care se solicită intentarea unei proceduri de insolvabilitate.

Debitori pot fi persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, întreprinzători individuali, inclusiv titulari de patentă de întreprinzător, societăți de asigurări, fonduri de investiții, companii fiduciare, organizații necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit. Calitate de debitor nu pot avea băncile, statul, unitățile administrativ-teritoriale, persoanele juridice de drept public. La moment, legislația Republicii Moldova nu prevede insolvabilitatea persoanelor fizice ce nu practică activitate de întreprinzător.¹⁶

Conform principiului de bază, în perioada de observație, debitorul rămâne a fi reprezentat de organele de conducere ale acestuia, atât în cadrul procesului de insolvabilitate cât și în ra-

¹⁶ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 1*

port cu alte persoane, însă sub supravegherea administratorului provizoriu.

Totodată, instanța de insolabilitate este în drept să dispună, printr-o încheiere, ridicarea totală sau parțială a dreptului debitorului de a administra întreprinderea odată cu desemnarea administratorului provizoriu, indicând și condițiile de exercitare a conducerii debitorului de către acesta.¹⁷

Astfel, în raport cu terții, reprezentarea debitorului depinde direct de indicațiile instanței de insolabilitate descrise în încheierea sa de admitere spre examinare a cererii introductive.

Controverse apar la aplicarea reprezentării debitorului în fața instanțelor de judecată.

Codul de Procedură Civilă al RM prevede că procesele persoanelor juridice se susțin în instanța de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire.

La determinarea reprezentantului debitorului, este important ca instanța, prin încheierea de admitere a cererii introductive spre examinare, să stabilească cuantumul de împuterniciri acordate administratorului statutar al debitorului ca organ de administrare, or în cazul înlăturării totale a acestuia de la administrare, întreprinderea debitoare nu-și va putea realiza interesele sale în fața instanțelor de judecată, inclusiv în fața instanței de insolabilitate. Or, organ de administrare al debitorului insolubil (persoană juridică), din momentul admiterii cererii introductive spre examinare și înlăturare a debitorului de la administrare, devine administratorul provizoriu.

¹⁷ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 25 alin 5 lit d și 3*

Legislația în vigoare mai permite și susținerea în instanță a persoanelor juridice de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagieri.¹⁸

Împuternicirile persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege. Procurile se eliberează în numele persoanei juridice cu contra-semnătura administratorului sau a unei alte persoane împuternicite, adevărate prin acte de constituire și sigilate cu ștampila acestei organizații. Valabilitatea procurii care confirmă împuternicirile reprezentantului în instanța de judecată încetează în condițiile legii¹⁹. Respectiv, debitorul mai poate fi reprezentat în instanță de angajați, dacă acestora le-a fost eliberată o procură în modul stabilit, și valabilitatea acestei procuri nu a încetat.²⁰

Împuternicirile avocatului se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentant și certificat de avocat sau avocat stagiar. Este importantă determinarea persoanei care în calitate de împuternicit va semna mandatul avocatului.

Normele prevăzute de Codul de Procedură Civilă al Federației Ruse cu privire la reprezentarea în cadrul procesului de insolabilitate nu diferă de prevederile din legislația Republicii Moldova, și anume, este prevăzut că debitorii au dreptul să participe în cadrul examinării dosarelor în instanța de insolabilitate prin administratorul statutar sau prin intermediul reprezentanților. Reprezentanții în instanță, pot fi avocați și alte

¹⁸ *Codul de Procedură Civilă. Nr. 225 din 30.05.2003. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.08.2018, nr. 285-294 art. 436, art. 75*

¹⁹ *Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002, În Monitorul Oficial din 22.06.2002, nr. 82-86 art. 225*

²⁰ *Codul de Procedură Civilă. Nr. 225 din 30.05.2003. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.08.2018, nr. 285-294 art. 436, art. 80*

persoane care acordă asistență juridică, care au studii juridice superioare sau un grad științific de specialitate juridică. Participarea administratorului statutar la examinarea dosarului de insolabilitate nu-l privează de dreptul de a avea în acest caz un reprezentant. Pentru confirmarea reprezentării, avocații trebuie să prezinte instanței documente care să ateste statutul de avocat în conformitate cu legea federală rusă și competențele lor. Alte persoane, care acordă asistență juridică, trebuie să prezinte instanței documentele care atestă competențele lor, precum și documentele privind învățământul superior juridic sau gradul de studii în domeniul juridic.²¹

Debitorul dispune de drepturile generale prevăzute de art. 56; 60 CPC, dar și drepturi specifice în exclusivitate acestuia în procedura de insolabilitate, cum ar fi: să recunoască starea sa de insolabilitate și să propună un plan de restructurare, să obiecteze împotriva stării sale de insolabilitate și desigur împotriva creanțelor înaintate în perioada de supraveghere.

Ca drepturi materiale ale debitorul se distinge dreptul de a continua activitățile curente și de a efectua plăți către creditorii cunoscuți, care se încadrează în condițiile obișnuite de exercitare a activității curente, sub supravegherea administratorului provizoriu, dacă nu i s-a ridicat dreptul de administrare, ori sub conducerea administratorului provizoriu, dacă i s-a ridicat dreptul de administrare.²²

²¹ *Гражданский процессуальный кодекс Российской Федерации от 14.11.2002 N 138-ФЗ (ред. от 02.12.2019), Статья 49 (traducere din limba rusă în limba română aparține autorului)*

²² *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 23*

Debitorul are și obligații procedurale: de a prezenta o referință la cererea introductivă, de a se prezenta în instanță pentru a depune explicații.²³ Instanța de insolvență poate dispune aducerea silită a debitorului spre audiere. Dacă debitorul nu este persoană fizică, aceste măsuri sînt aplicate reprezentanților lui. Există și obligații materiale: de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare.²⁴

Desigur, debitorul are și anumite răspunderi ce se aplică în urma nerespectării obligațiilor. În cazurile în care debitorul nu conlucrează cu administratorul autorizat, când informațiile și documentele solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul debitorului, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă nu sunt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, sau încalcă în alt mod prevederile legislației, acesta se pedepsește prin limitarea în drepturile privind administrarea întreprinderii insolvente sau este înlăturat de la gestiune; prin interzicerea părăsirii localității de reședință printr-o încheiere a instanței de insolvență; prin obligarea acestuia de a nu părăsi teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea expresă a instanței de insolvență; prin aducerea forțată în fața instanței. Mai mult decît atât, în cazul depistării încălcă-

²³ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 28*

²⁴ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 27 alin 3*

rilor grave și a fraudelor (acțiuni/inacțiuni care se încadrează în temeiurile prevăzute de lege) în administrarea întreprinderii în perioada ultimilor trei ani de activitate, membrii organelor de conducere sunt atrași la răspunderea subsidiară patrimonială și/sau penală, sau contravențională.²⁵

De asemenea, în cazul în care debitorul obiectează față de starea de insolvabilitate și dacă obiecțiile sunt recunoscute ulterior de instanța de insolvabilitate ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite intrarea în procedura de restructurare.²⁶

Instanța de insolvabilitate – adoptă o încheiere despre admiterea spre examinare a cererii introductive, în cel mult 3 zile de la data depunerii cererii, dispune punerea sub observație a debitorului prin desemnarea unui administrator provizoriu și aplică măsuri de asigurare a creanțelor creditorilor.²⁷ Legislația prevede expres că dacă debitorul nu contestă prin referință, în termenul prevăzut starea de insolvabilitate și își exprimă intenția de a restructura activitatea, instanța de insolvabilitate adoptă în termen de 10 zile de la depunerea referinței, din oficiu o hotărâre de intentare a procedurii de insolvabilitate, obligându-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare.²⁸ În realitate, această prevedere este aplicată rareori de către instanță. Avem puține hotărâri prin care instanța ar obliga debitorul care nu a

²⁵ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 27 alin 4*

²⁶ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 28 alin 2*

²⁷ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 21 alin 2 și 5*

²⁸ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 28 alin 4*

contestat prin referință starea sa de insolvabilitate, să prezinte un plan de restructurare.

De asemenea, în perioada de observație, instanța mai examinează atât cererile creditorilor sau ale administratorului provizoriu care solicită ridicarea totală sau parțială a dreptului de administrare a debitorului insolubil, cât și cererile creditorilor sau ale debitorului privind încălcarea drepturilor sale de către administratorul provizoriu în perioada de observare a debitorului.²⁹

Tot instanței i se atribuie competența de a:

- Examina și da apreciere concluziilor din raportul administratorului provizoriu,

- Examina și aprecia temeiul de insolvabilitate

- Examina referințele înaintate de debitor și creditorii și cererile de alăturare (indiferent de cum se numesc)

Și sigur tot instanța de insolvabilitate emite hotărârea unde:

- prevede mărimea revendicărilor asupra cărora obiecțiile debitorului și/sau ale creditorilor au fost respinse ori considerate ca fiind întemeiate,

- Încetează procesul de insolvabilitate

- Respinge cererea introductivă sau

- intentează procedura de insolvabilitate și desemnează administratorul insolabilității,

- Instituie comitetul creditorilor,

- stabilește cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu.

Ca urmare a expirării perioadei de observație care nu poate dura mai mult de 60 de zile, prelungit cu maxim încă 15 zile,

²⁹ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 23 alin 6*

instanța de insolabilitate urmează să examineze în fond cauza de insolabilitate.³⁰ Legea Republicii Moldova pune un accent deosebit pe celeritatea procedurilor de insolabilitate, care cu regret este cu desăvârșire inaplicabilă în practică. Ca rezultat al examinării cererii introductive, instanța de insolabilitate emite o hotărâre sau o încheiere.

Instanța de insolabilitate va emite o hotărâre prin care:

- constată insolabilitatea debitorului și intențează procedura de insolabilitate;
- constată insolabilitatea debitorului și intențează procedura simplificată a falimentului;
- respinge cererea introductivă și refuză intentarea unui proces de insolabilitate față de debitor.³¹

În toate cazurile, prin aceeași hotărâre, instanța urmează să soluționeze întrebarea repartizării cheltuielilor aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, remunerarea administratorului provizoriu, notificarea, convocarea ședințelor și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu.³²

Totodată, instanța va emite o încheiere în urma examinării cauzei de:

- încetare a procesului în cazul încheierii unei tranzacții;
- încetare a procesului în cazul retragerii cererii introductive;³³

³⁰ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 60 alin 3*

³¹ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 30*

³² *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 32 și Codul de Procedură Civilă. Nr. 225 din 30.05.2003. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.08.2018, nr. 285-294 art. 436, art. 94*

³³ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 30 și 31*

În acest caz, instanța, prin prisma art. 32 LI RM și 94 CPC RM prin încheierea de încetare va soluționa problema repartizării cheltuielilor aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, remunerarea administratorului provizoriu, notificarea, convocarea ședințelor și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu.

Administratorul provizoriu – administratorul autorizat care supraveghează și/sau conduce debitorul în perioada de observație.

Principalele atribuții și drepturi ale administratorului provizoriu sunt:

- Analizează activitatea economică a debitorului.
- Supraveghează activitatea debitorului sau asigură activitățile curente și plățile în numele debitorului dacă acestuia i s-a ridicat dreptul de administrare
- întocmește un raport de verificare a existenței temeiurilor de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive
- verifică creanțele prin întocmirea tabelului preliminar, răspunde contestațiilor la creanțe

Activitatea administratorului provizoriu este expusă în raportul prezentat în instanță în care acesta își exprimă poziția față de cele solicitate de creditor în cererea introductivă, constatată în cadrul supravegherii debitorului și juxtapusă cu datele din evidența contabilă a debitorului. Activitatea administratorului provizoriu încetează în momentul în care instanța emite o hotărâre sau o încheiere în urma examinării în fond a cererii introductive.

Capitolul II.

DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE INSOLVABILITATE

Procedura de insolvabilitate - procedura cuprinsă între data constatării insolvabilității debitorului și data emiterii încheierii de intrare a acestuia în procedura de faliment sau procedura de restructurare. În procedura dată se disting:

Creditorii - creditorul este persoana fizică sau juridică, deținătoare al unui drept de creanță asupra patrimoniului debitorului, care poate prezenta dovada creanței sale față de acest patrimoniu în condițiile legii.³⁴ Dintre creditorii se deosebesc:

Creditori ai masei – creditorii ale căror creanțe față de patrimoniul debitorului au apărut după admiterea spre examinare a cererii introductive. Dobânda la creanțele creditorilor chirografari calculată după intentarea procesului nu se consideră creanță a masei, ci creanță chirografară de rang inferior.

Creditori garantați – creditorii ale căror creanțe față de patrimoniul debitorului au apărut până la intentarea procesului de insolvabilitate și sunt garantate prin garanții (gaj, deținerea unui bun sau titlu, drept de retenție, orice garanții născute din contracte de investiții în construcția de locuințe semnate cu per-

³⁴ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 2*

soane fizice). Creanțele care nu au ajuns la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvabilitate.

Creditori chirografari - creditori ale căror creanțe față de patrimoniul debitorului au apărut până la intentarea procesului de insolvabilitate și nu sunt garantate prin garanții. Creanța creditorului chirografar se consideră născută înainte de momentul intentării procesului de insolvabilitate în cazul în care raporturile pe care se bazează au apărut înainte de acest moment. Creanțele care nu au ajuns la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvabilitate.

Creditori chirografari de rang inferior - creditori ale căror creanțe față de patrimoniul debitorului au apărut până la intentarea procesului de insolvabilitate și sunt de rang inferior celor chirografare.

Creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor - sunt creditorii care au înaintat în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvabilitate a debitorului. De asemenea, se consideră creditori persoanele care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor și cele care dețin creanțele incluse în tabelul preliminar pe baza cererilor scrise ale acestora în perioada de observație.³⁵

Creditorul a cărui creanțe au fost incluse în tabelul preliminar al creanțelor, în temeiul datelor din evidența contabilă, dar care ulterior nu a depus o cerere de înaintare a creanțelor, nu se consideră creditor care a formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor, iar creanțele acestuia nu se includ în tabelul definitiv al creanțelor.

³⁵ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 13 alin 1*

Acești creditori în mod special au următoarele drepturi: de a-și susține cererea de înaintare a creanțelor, de a o retrage până la validarea acesteia, de a formula contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv, de a participa la ședința de validare a creanțelor (denumită adunare de validare) cu toate drepturile de procedură stabilite de art. 51; 56 CPC, de a participa la ședințele de examinare a contestațiilor înaintate de ei înșiși, de alți creditori, de debitor sau împotriva neadmiterii creanței de către administrator, de a solicita validarea creanțelor cu titlu provizoriu pe perioada examinării contestației. Creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor sunt în drept de a participa nu doar la examinarea contestațiilor propriilor creanțe, ci și la examinarea contestațiilor altor creanțe. Dreptul acesta derivă din procedura concursuală stabilită de lege, și din necesitatea menținerii transparenței procedurii. Astfel, dacă administratorul nu a admis o creanță în tabel, iar neadmiterea a fost contestată de creditor, alți creditori pot participa cu drepturi depline la examinarea contestației înaintate de creditorul neadmis. În caz contrar, acestora li se încalcă dreptul de a se opune unei creanțe. Or, creanța unui creditor, nefiind admisă de administrator, nu mai poate fi contestată de alt creditor, care de asemenea intenționează să se opună acestei creanțe. În cazul contestării neadmiterii de către creditorul a cărui creanță nu a fost admisă, celuilalt creditor i se va asigura dreptul de a se opune validării. Acest drept poate fi realizat doar în cadrul examinării contestației creditorului a cărui creanță nu a fost admisă de administrator. Important e că administratorul nu contestă creanțele pe care le consideră incer-

te, nelichide sau neexigibile, ci în urma verificării nu le admite în tabel. În cazul în care administratorul nu admite în tabel creanța, iar creditorul nu a formulat o contestație, instanța nu va valida creanța acestuia.

Este importantă mențiunea că legiuitorul pune accent pe rolul activ al creditorilor în procedura de insolvabilitate și pe obligația acestora de a se informa în termenele stabilite despre mersul procedurii de insolvabilitate. În acest sens, instanța, prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate, indică administratorului termenul de depunere a tabelului definitiv în instanță, iar creditorii care au formulat cereri de validare a creanțelor au obligația de a se informa despre conținutul acestui tabel. Contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolvabilitate cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv. Contestațiile înaintate după termenul prevăzut se declară tardive și se restituie fără a fi examinate. Termenul de 3 zile este un termen de decădere și legiuitorul nu a prevăzut dreptul de a fi restabilit.³⁶

După cum am indicat mai devreme, legiuitorul pune accent pe colectivismul creditorilor, pe transparența procedurii și pe concurs, astfel încât creditorii să-și estimeze de la început riscurile și posibilitățile de a-și stinge creanțele încă în etapa incipientă a procedurii. În realitate, sunt foarte des întâlnite cazuri de contramandare a ședințelor de validare a creanțelor. Respectiv, legiuitorul nu oferă un răspuns pentru situația în care termenul de 3 zile rezervat contestațiilor este prelungit artificial pe pe-

³⁶ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 144*

rioadă contramandării ședinței, sau acesta s-a epuizat până la ședința de validare stabilită inițial de instanță. Dacă examinăm situația prin prisma principiului transparenței, al celerității, al colectivismului și al responsabilizării participanților la procedura de insolabilitate, luând în considerare că data la care va avea loc adunarea de validare (ședința de validare) urmează a fi indicată în mod expres în hotărârea de intentare a procedurii³⁷, despre care se notifică toți creditorii prin publicarea hotărârii în Monitorul Oficial³⁸ și prin notificarea separată a creditorilor, aceasta nu ar putea fi contramandată. Adunarea urmează să aibă loc în termenul în care s-a indicat în hotărârea instanței. O eventuală contramandare va fi însoțită în mod obligatoriu de aceleași proceduri de notificare a creditorilor, de publicare a informației despre ședință cu indicarea expresă a prelungirii sau neprelungirii a termenului de înaintare a contestațiilor la tabelul depus de administrator. Alte obligații sunt cele procedurale, stabilite expres în art. 94 CPC.

Creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor, a căror creanțe au fost trecute parțial sau total în tabelul definitiv de către administrator - sunt creditorii care au formulat și înaintat o cerere de validare a creanțelor, iar administratorul în urma verificării creanțelor înaintate le-a inclus total sau parțial în tabel.

Pe lângă drepturile indicate, creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor pot pretinde la validarea creanțelor trecute de administrator în tabelul definitiv de către

³⁷ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 34*

³⁸ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 7*

instanța de insolvabilitate prin înscrierea în dreptul creanței a sumei validate și aplicarea semnăturii instanței. Consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are același efect precum o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/ lichidator și pentru toți creditorii chirografari și garantați.³⁹

Participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile. Deci, fiecare creditor poate solicita instanței eliberarea unei copii autentificate a tabelului creanțelor consemnat de judecător.⁴⁰

Creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor, ale căror creanțe nu au fost trecute total sau parțial în tabel și care au formulat contestații – sunt creditorii care au formulat și înaintat o cerere de validare a creanțelor, care nu au fost admise de administrator în tabel sau au fost admise parțial. Creanțele se supun procedurii de verificare de către administratorul insolvabilității, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legile speciale.⁴¹ Nu se supun procedurii de verificare creanțele bugetare ce rezultă dintr-un document executoriu necontestat în termenele prevăzute de legile speciale. Respectiv, ca urmare a verificării creanțelor, administratorul le va admite total sau parțial. În ultimul caz, creditorii pot formula cu cel puțin 3 zile înainte de

³⁹ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 143*

⁴⁰ *Codul de Procedură Civilă. Nr. 225 din 30.05.2003. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 03.08.2018, nr. 285-294 art. 436, art. 236*

⁴¹ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 142*

data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv, contestații asupra neadmiterii creanței. De asemenea, aceștia pot formula și o cerere privind admiterea cu titlu provizoriu la masa credală a creanței neadmise. Dilema care apare aici este dacă astfel de creditori pot formula contestații împotriva altor creanțe admise de administrator sau dacă pot participa la examinarea contestațiilor înaintate de alți creditori împotriva creanțelor sale neadmise. Anterior am accentuat faptul că toți creditorii care au formulat și înaintat creanțe împotriva patrimoniului debitorului pot participa la examinarea contestațiilor celorlalți creditori. Continuând cu această ipoteză și acești creditori, chiar dacă nu au creanțe admise, până la examinarea irevocabilă a contestațiilor înaintate vor putea participa la examinarea oricăror alte contestații înaintate de ceilalți creditori care se referă la admiterea/neadmiterea creanțelor de către administrator.

Drept obligație a acestor creditori, poate fi menționată obligația de a respecta termenul de 3 zile pentru depunerea contestației. De aici rezultă și cea de a se informa pe cont propriu despre derularea procedurii de insolvență.⁴²

Creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor, ale căror creanțe nu au fost trecute nici total, nici parțial în tabel și care nu au formulat contestații - sunt creditorii care au formulat și înaintat o cerere de validare a creanțelor, care nu au fost admise de administrator în tabel nici în totalitate și nici parțial. După cum a fost menționat anterior, creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile

⁴² *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 144*

de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv. Constațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolvență cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv. În urma verificării tabelului de creanțe definitiv și a materialelor din dosar, cu audierea administratorului/lichidatorului, judecătorul instanței de insolvență va valida creanțele incluse în tabel necontestate de creditori semnând în rubrica „Validat” în dreptul fiecărei creanțe trecute în tabel de către administrator/lichidator. Consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate.⁴³ Respectiv, neîncadrarea în termen a contestației împotriva creanței neadmise sau admise parțial, va avea un efect irevocabil pentru creanța creditorului dat. Acesta nu-și va mai putea realiza drepturile de creanță față de debitorul insolvent nici în cadrul procedurii de insolvență, nici în cadrul altei proceduri, inclusiv judiciare. Se consideră că există o hotărâre irevocabilă ce ține de creanța debitorului insolvent față de creditor. Dacă creditorului i s-a validat creanța parțial, acesta va participa în continuare la procedura de insolvență cu cuantumul creanței validate, dacă nu i s-a validat creanța total, atunci acesta va fi decăzut din dreptul de a participa în continuare la procedura de insolvență. Nu va putea participa nici la examinarea contestațiilor altor creditori, cu atât mai puțin la adunări ale creditorilor, la distribuire de sume, sau la rezervarea sumelor din

⁴³ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 143 alin 7 și 8*

masa debitoare. Acest creditor va ieși din concursul procedurii de insolvență.

Creditorii ale căror creanțe au fost validate cu titlu provizoriu la masa credală - sunt creditorii care au formulat și au înaintat în instanța de insolvență o cerere de admitere a creanțelor, care nu au fost admise total sau parțial de administrator în tabelul definitiv. Aceștia au formulat contestații, iar instanța pe perioada examinării contestațiilor a declarat aceste creanțe cu titlu provizoriu la masa credală. Până la judecarea irevocabilă a contestației, instanța de insolvență va putea declara creanța, prin încheiere motivată, ca fiind admisă parțial sau integral cu statut provizoriu la masa credală. Instanța va emite o încheiere motivată pentru fiecare caz de admitere cu titlu provizoriu al creanței.⁴⁴ Importanța acestei prevederi derivă din asigurarea drepturilor tuturor creditorilor de a participa la procedura de insolvență precum și din protejarea împotriva abuzurilor altor creditori care ar putea îndepărta anumiți concurenți de la luarea celor mai importante decizii. Acestea, în mod normal, sunt luate la începutul procedurii. În același timp, prevederea dată limitează drepturile creditorilor cu creanțe netemeinice, nepermițând implicarea lor în procedura de insolvență. În astfel de cazuri, legiuitorul a permis instanței să analizeze creanțele înaintate și contestate, să-și motiveze decizia și să se expună asupra dreptului unui creditor onest de a participa la etapele incipente ale procedurii. De regulă, urmează a fi admise cu titlu provizoriu creanțele certe, lichide și exigibile, din care reiese vădit abuzul creditorului care a contestat admiterea în tabel, sau a admi-

⁴⁴ *Legea insolvențității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 144*

nistratorului care nu a admis creanța în tabel. În toate celelalte cazuri, instanța nu va admite cu titlu provizoriu creanțe care nu sunt certe sau care sunt vădit neîntemeiate. Drepturile acestor creditori sunt expres stabilite în legea insolvenței și se rezumă la dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor (de regulă, doar la adunarea de raportare), de a înainta și de a retrage candidatura administratorului insolvenței/lichidatorului. Până la examinarea irevocabilă a contestației, creditorul cu creanțe validate provizorii nu dispune de alte drepturi.

Creditorii ale căror creanțe nu au fost trecute total sau parțial în tabel și care au formulat contestații, acestea fiind înlăturate - sunt creditorii care au formulat și înaintat o cerere de validare a creanțelor, care nu au fost admise de administrator în tabel sau au fost admise parțial, au formulat contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv.⁴⁵

Ca urmare a depunerii contestațiilor, instanța poate:

- admite contestația și valida creanța neadmisă de administratorul procedurii de insolvență în tabelul definitiv;
- admite contestația și radia creanța admisă de administratorul procedurii de insolvență în tabelul definitiv, constata existența unui litigiu de drept;
- respinge contestația împotriva admiterii sau neadmiterii creanței de către administratorul procedurii de insolvență în tabelul definitiv
- Înlătura contestația

⁴⁵ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 144*

În toate cazurile, încheierea va servi drept temei de rectificare a tabelului definitiv. Respectiv, după examinarea contestațiilor, administratorul procedurii de insolabilitate va întocmi tabelul definitiv consolidat, sau va actualiza tabelul definitiv consolidat, unde va include sau va exclude creanțele validate/radiate de instanță în urma examinării contestațiilor.

Din momentul în care devine irevocabilă încheierea emisă pe marginea contestației prin care creanța a fost radiată sau neadmiterea a fost respinsă, creditorul este privat de dreptul de a mai participa în procedura de insolabilitate.

Dacă instanța va constata existența unui litigiu de drept, creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Astfel, creditorul va avea dreptul în procedura de insolabilitate de a cere rezervarea proporției creanței sale doar în condițiile respectării legislației.⁴⁶ De alte drepturi în procedura de insolabilitate, acesta nu dispune.

Creditorii care și-au înaintat creanțele cu întârziere – sunt creditorii care au formulat și înaintat o cerere de validare a creanțelor, însă au încălcat termenului stabilit expres de instanța de insolabilitate. Acești creditorii au doar dreptul de a cere instanței de insolabilitate repunerea lor în termenul de înaintare a creanțelor, și de a prezenta dovezi care ar demonstra temeinicia cerinței de repunere în termen. Creditorul poate cere repunerea în termen a înaintării cererii doar dacă va demonstra că omiterea a avut loc din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței, ori dacă nu s-a respectat

⁴⁶ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 152*

procedura de notificare a intentării procesului.⁴⁷ La depunerea unei astfel de cereri, se va ține cont și de prevederile art. 186¹ CPC ce țin de dreptul participantului de a solicita repunerea în termenul omis. Notificarea creditorilor despre intentarea procedurii are loc prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege, prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.⁴⁸

În această conjunctură, este importantă mențiunea că orice cerere de înaintare a creanțelor aduce o ingerință în interesele celorlalți creditori care, având în față tabloul patrimonial și tabelul de creanțe validat, și-au estimat toate drepturile, obligațiile și riscurile pe care și le vor asuma în cadrul procedurii de insolvență. Orice cerere suplimentară poate duce la disproporționarea acestor elemente, respectiv toți creditorii validați trebuie să fie informați cu privire la astfel de cereri. În situația în care creditorul cărui a s-a validat o creanță a examinat raportul administratorului procedurii de insolvență, a estimat inventarul masei debitorului și a decis la adunarea de raportare, trecerea acestuia în faliment constatând că din valoarea bunurilor se va stinge o proporție esențială de creanțe validate, se "trezește" peste o perioadă de timp cu o creanță repusă în termen, a cărei valoare subminează esențial valoarea creanței pe care o putea primi, se va constata inevitabil încălcarea drepturilor acestui creditor, inclusiv a celui de proprietate. Dacă se examinează situația dată din altă perspectivă, și anume, prin prisma propunerii anterioare a debitorului de a intra în restructurare cu stinge-

⁴⁷ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 145*

⁴⁸ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 6*

rea unei proporții credale mai mari decât în cazul falimentului, situația poate fi esențial schimbată prin repunerea în termen a unei alte creanțe.

Pentru a respecta principiul transparenței procedurii care, în esență, se subînțelege din principiul colectivismului, orice cerere de repunere în termen a creanței urmează a fi adusă la cunoștința tuturor creditorilor. Fiecare creditor va fi în drept să se expună în legătură cu temeinicia repunerii, pentru a asigura egalitatea tuturor creditorilor în cadrul procedurii. De asemenea, creanța repusă urmează a fi examinată într-o ședință specială de validare, iar data ședinței speciale de validare trebuie adusă la cunoștință tuturor creditorilor de către creditorul întârziat, care va suporta și cheltuielile acestor acțiuni. Până la data validării irevocabile a creanțelor înaintate, creditorul întârziat nu are niciun drept în procedura de insolabilitate cu excepția dreptului de a contesta neadmiterea sau admiterea parțială a creanței sale de către administratorul procesului de insolabilitate.

După validarea irevocabilă a creanței, creditorul validat obține drepturile ce îi revin în conformitate cu noua poziție obținută, fără însă a înainta obiecții/contestații asupra acțiunilor sau actelor care au avut loc în procedură până la validarea creanțelor sale.

Creditorii care nu au înaintat creanțe împotriva patrimoniului debitorului - sunt creditorii care, deși dețin creanțe față de patrimoniul debitorului apărute până la intentarea procedurii de insolabilitate, nu au înaintat aceste creanțe în cadrul procedurii de insolabilitate. Acești creditorii nu dețin niciun drept în cadrul procedurii de insolabilitate decât cel de a înainta, în instanța de insolabilitate, o cerere de repunere în termen a cre-

anței. Aceștia dețin și dreptul de a-și înainta creanțele față de debitor după încetarea procedurii de insolvență, ca urmare a lipsei sau a nevalidării creanței⁴⁹, a încetării procesului de insolvență cu acordul creditorilor sau din lipsă unui temei al insolvenței⁵⁰, a confirmării tranzacției⁵¹ sau a executării obligației din partea unui terț⁵².

Creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor și cărora li s-au validat creanțele înaintate – sunt creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor, cărora le-au fost validate creanțele înaintate și care au drepturi depline în cadrul procedurii de insolvență. Sunt creditorii care au dreptul de a vota la adunarea creditorilor, de a propune candidatura administratorului/lichidatorului, de a propune trecerea la procedura de faliment sau restructurare, de a aproba modul, metoda și prețul de start la valorificarea bunurilor, de a se înainta și de a fi aleși ca membri în comitetul creditorilor, de a înainta contestații în cadrul procedurii de insolvență și de a-și apăra orice alte drepturi pe care le consideră încălcate. Sunt de o importanță majoră rolul acestor creditori și drepturile exclusive ale acestora în cadrul procedurii de insolvență, și anume, dreptul de a participa și de a vota în cadrul adunării creditorilor. Tocmai acești creditori (împreună cu creditorii validați cu titlu provizoriu) decid, în baza unui raport al adminis-

⁴⁹ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 177*

⁵⁰ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 188*

⁵¹ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 168*

⁵² *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 149*

tratorului procedurii de insolvabilitate, derularea în continuare a procedurii.

Administratorul procedurii de insolvabilitate - este administratorul autorizat numit de către instanța de insolvabilitate prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate, care administrează debitorul din momentul intentării procedurii de insolvabilitate și până la intrarea debitorului în faliment, sau până la aprobarea de către instanța de insolvabilitate a planului procedurii de restructurare.

Este cea mai importantă și mai responsabilă figură în procedura de insolvabilitate. Administratorul este persoana care va marca în întregime derularea procedurii. De acest participant și de iscusința sa depinde cuantumul și termenul de recuperare a creanțelor de către creditorii.

Drept atribuții de bază ale administratorului procedurii de insolvabilitate se evidențiază:

a) examinarea activității debitorului asupra căruia s-a inițiat procedura de insolvabilitate în raport cu situația reală;

b) întocmirea unui raport asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvabilitatea debitorului, menționând persoanele cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii;

c) prezentarea raportului menționat, a inventarului masei și a raportului evaluării de ansamblu în instanță și în adunarea de raportare;

d) inventarierea patrimoniului debitorului, partajarea lui, adoptarea măsurilor necesare pentru conservarea masei debitoare, exercitarea dreptului de acces în spațiile de serviciu ale debitorului, studierea documentelor care se află acolo;

e) notificarea creditorilor cunoscuți despre intentarea procedurii de insolabilitate, remiterea hotărârii spre publicare în Monitorul Oficial;

f) verificarea creanțelor și întocmirea tabelelor de creanțe definitive consolidate;

g) convocarea, prezidarea și asigurarea secretariatului adunării de raportare a creditorilor și a acționarilor, a asociațiilor ori a membrilor debitorului, persoană juridică;

h) luarea măsurilor de asigurare aplicate de instanța de insolabilitate în cazurile prevăzute expres de aceasta;

i) elaborarea planului procedurii de restructurare la solicitarea adunării sau a comitetului creditorilor.

Pentru toate celelalte atribuții, dar și pentru reprezentarea în instanțe, evaluarea patrimoniului, efectuarea altor acțiuni ce nu necesită implicarea directă a administratorului, acesta va putea angaja pe contul debitorului, cu acordul comitetului creditorilor specialiști și /sau angajați.

Drepturile administratorului procedurii de insolabilitate sunt:

a) solicitarea și primirea gratuită de la participanții la procesul de insolabilitate, de la alte persoane, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, a informațiilor și explicațiilor necesare pentru executarea atribuțiilor, precum și de la debitor a informațiilor despre veniturile și bunurile care îi aparțin cu titlu de proprietate, inclusiv despre cele care se află în proprietate comună pe cote-părți;

b) încasarea unei remunerații în modul și quantumul stabilit de lege;

c) solicitarea instanței de a dispune participarea colaboratorilor organelor afacerilor interne la executarea atribuțiilor;

d) sesizarea organelor de resort în legătură cu infracțiunile și/sau contravențiile depistate în executarea atribuțiilor;

e) încheierea tranzacțiilor, stingerea datoriilor, dispunerea încetării fidejusiunii, renunțarea la garanțiile reale în contextul confirmării acestor acțiuni de către adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor;

f) administrarea conturilor bancare speciale, destinate acumulării mijloacelor bănești obținute în procesul de insolvabilitate;

g) emiterea unor ordine, decizii, dispoziții și alte acte în vederea exercitării atribuțiilor;

h) elaborarea planului procedurii de restructurare;

i) conducerea debitorului, administrarea masei debitoare.

Administratorul insolvabilității, și nu altcineva, este cel care va avea obligația de a convoca în cel mult 100 de zile de la deschiderea procedurii, dar nu mai târziu de 30 de zile de la validarea creanțelor, adunarea creditorilor de raportare la care se va decide derularea în continuare a procedurii. Tot acesta va întocmi inventarul masei, raportul evaluării de ansamblu și un raport detaliat despre starea de insolvabilitate, despre cauzele care au dus la această stare, dar și despre cea mai eficientă modalitate de recuperare a creanțelor creditorilor. Aceasta este perioada specifică în care administratorul procedurii de insolvabilitate examinează contabilitatea debitorului, creanțele înaintate, le contrapune și le înaintează instanței pentru validare.

De fapt, activitatea administratorului procedurii de insolvabilitate nu durează mai mult de 100 de zile, dar în această perioadă este cea mai mare pondere a muncii sale și sunt luate cele mai responsabile decizii în cadrul întregului proces.

Instanța de insolabilitate – acesteia, de asemenea, îi revine un rol important în această perioadă. Pe lângă pronunțarea hotărârii de intentare a procedurii de insolabilitate, aceasta va asigura suportul necesar administratorului în executarea măsurilor de asigurare aplicate, în intrarea în posesia masei debitoare, în primirea actelor și a explicațiilor din partea debitorului, și în înfăptuirea altor acțiuni necesare bunei desfășurări a procesului. De asemenea, în etapa dată, va valida creanțele necontestate și va examina contestațiile înaintate asupra admiterii/neadmiterii creanțelor de către administrator. În ceea ce privește activitatea de administrare a întreprinderii insolabile, aceasta este asigurată de administrator, iar dacă instanța la intentarea procedurii de insolabilitate a constituit un comitet al creditorilor, activitatea administratorului va fi coordonată și supravegheată de către acest comitet. Doar comitetul/adunarea creditorilor va putea estima și determina cuantumul activității administratorului procesului de insolabilitate.

Debitorul - persoana față de care s-a pronunțat o hotărâre de intentare a procesului de insolabilitate.

Din momentul intentării procedurii de insolabilitate, activitatea organelor de conducere ale debitorului se suspendă⁵³, iar dreptul debitorului de a administra și de a dispune de bunurile incluse în masa debitoare este transmis administratorului insolabilității/lichidatorului⁵⁴. Totodată, după ridicarea dreptului de administrare, debitorul este reprezentat de administratorul insolabilității/lichidator, care îi conduce și activitatea comerci-

⁵³ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 75, 86, 227*

⁵⁴ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 74*

ală.⁵⁵ Astfel, debitorul (organele de conducere ale acestuia) în termen de 10 zile de la publicarea hotărârii în Monitorul Oficial își desemnează un reprezentant în procedura de insolabilitate. Asociații, acționarii, consiliile de administrare etc. sunt suspendate de drept prin lege. Suspendarea dată nu afectează dreptul administratorului statutar de a activa într-o altă întreprindere, însă va fi necesar să se țină cont de prevederile potrivit cărora, în procesul de insolabilitate intentat la cererea creditorilor, persoanele cu funcții de răspundere ale debitorului nu pot fi: membri ai unui organ de conducere sau de supraveghere a unei persoane juridice, lichidatori ai unei persoane juridice, manageri ai unei întreprinderi individuale ori administratori/lichidatori într-un proces de insolabilitate. Nu mai puțin importantă este și prevederea potrivit căreia în cazul în care se constată că debitorul a contribuit din culpă sau din neglijență la survenirea propriei insolabilități, persoana culpabilă poate fi privată, prin hotărâre a instanței de insolabilitate privind încetarea procesului, de dreptul:

- a) de a fi aleasă sau desemnată într-o funcție publică sau de a continua să dețină o astfel de funcție;
- b) de a activa în procese de insolabilitate în calitate de administrator/ lichidator;
- c) de a fi membru al unui organ de conducere ori de control într-o societate comercială sau asociație de economii și împrumut.

Perioada minimă de descalificare este de 12 luni, iar cea maximă de 5 ani⁵⁶.

⁵⁵ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 88 alin 4*

Reprezentantul debitorului poate:

a. să-și exprime intenția de a propune un plan al procedurii de restructurare (în condițiile în care nu a obiectat asupra procedurii de insolvabilitate);

b. să formuleze contestații în cadrul procedurii de insolvabilitate;

c. să participe la inventariere;

d. să participe la adunări, comitete ale creditorilor.

Debitorul este obligat să acorde explicații, informații și acte administratorului insolvabilității și să se prezinte în instanța de judecată.

Adunarea creditorilor - organul reprezentativ al creditorilor formată din uniunea tuturor creditorilor care au formulat și cărora le-a fost admisă, cererea de validare a creanței.

În procedura de insolvabilitate, adunarea creditorilor intervine doar după validarea creanțelor, doar o singură dată pentru a:

a) decide componența numerică și atribuțiile comitetului creditorilor;

b) alege membrii acestui comitet sau menține comitetul instituit de instanță;

c) decide asupra sistării activității debitorului;

d) decide asupra instituirii restricțiilor în activitatea debitorului și în gestionarea de către acesta a patrimoniului său;

e) în temeiul unui raport al administratorului procedurii de insolvabilitate, decide trecerea în procedura de restructurare a debitorului sau de faliment;

f) supraveghează activitatea administratorului insolvabilității.

Comitetul creditorilor - Prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate va institui un comitet al creditorilor după modelul prevăzut în art. 60. Dacă nu a fost instituit prin hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate (deși art. 60 constituie o normă imperativă), după intentarea procesului de insolvabilitate și până la prima adunare a creditorilor, instanța de insolvabilitate poate institui, în raport cu numărul creditorilor din tabelul preliminar de creanțe, un comitet al creditorilor din 3 sau 5 reprezentanți cu cele mai mari, ca valoare, creanțe garantate sau creanțe chirografare.

Comitetul creditorilor are următoarele atribuții:

a) să analizeze situația debitorului și să facă recomandări adunării creditorilor cu privire la continuarea activității debitorului și la planul de restructurare, dacă a fost propus;

b) să negocieze cu administratorul autorizat, care dorește să fie desemnat de către creditorii, condițiile numirii și să recomande adunării creditorilor astfel de numiri;

c) să ia cunoștință cu raportul administratorului insolvenței și să-l analizeze;

d) să prezinte adunării creditorilor dări de seamă despre măsurile luate de administratorul insolvenței și despre efectele acestora;

e) să solicite ridicarea dreptului de administrare al debitorului;

f) să oblige administratorul insolvenței să introducă acțiuni pentru anularea unor transferuri cu caracter patrimonial, făcute de debitor în dauna creditorilor;

g) să solicite administratorului insolvenței sau instanței de insolvabilitate convocarea adunării creditorilor, să aprobe or-

dinea de zi a acesteia, să participe la adunare și să rezolve alte probleme aferente pregătirii și organizării adunării creditorilor;

h) să aprobe valoarea estimativă a bunurilor din masa debitoare;

i) să aprobe fondul sau normativele de retribuire a personalului societății aflate în proces de insolvabilitate;

j) să aprobe bilanțurile contabile;

k) să aprobe regulamentele necesare desfășurării procedurilor de insolvabilitate;

l) să hotărască deschiderea, transformarea sau lichidarea filialelor și a reprezentanților societății aflate în proces de insolvabilitate, numirea și eliberarea din funcție a conducătorilor acestora;

m) să aprobe normativele privind devizele de cheltuieli;

n) să stabilească lista de date care constituie secretul comercial al debitorului și să aprobe regulamentul privind secretul comercial;

o) să rezolve problemele ce țin de participarea debitorului la fondarea și la activitatea întreprinderilor, de modul și de sursele de finanțare a cheltuielilor aferente fondării și activității lor;

p) să rezolve problemele ce țin de încheierea tranzacțiilor de proporții;

q) să rezolve alte probleme, atribuite de lege.⁵⁶

⁵⁶ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 61*

Capitolul III.

DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE FALIMENT

Procedură de faliment - este o procedură concursuală colectivă și egalitară, ce se aplică debitorului în vederea lichidării patrimoniului, în care se trece după perioada de insolvabilitate în care s-a aflat debitorul insolvabil.⁵⁷ În procedura falimentului are loc valorificarea masei debitoare și distribuirea produsului obținut din valorificarea masei debitoare către creditori.

Creditorii - În procedura de faliment participă *doar creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor și cărora le-au fost validate creanțele înaintate*. Aceștia au dreptul să decidă modul, metoda și prețul de start pentru valorificarea bunurilor, să primească produsul obținut din valorificarea masei debitoare, să solicite transmiterea în natură a masei debitoare în contul stingerii creanței, să solicite autorizarea de către instanță a executării silite a creanțelor sale sau a unei părți din ele, din bunurile⁵⁸ membrilor organelor de conducere ale debitorului declarate culpabile de neîndeplinirea obligațiilor de depunere a cererii

⁵⁷ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 2*

⁵⁸ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 159*

introdutive⁵⁹ și, după caz, din patrimoniul asociațiilor (membrilor, acționarilor) cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, să conteste planul de distribuție, să solicite convocarea și să participe la adunările creditorilor inclusiv la adunarea privind aprobarea raportului final, să participe la alte acțiuni necesare derulării procedurii falimentului.

În procedură mai pot fi **creditori ai căror creanțe au fost stinse în cadrul procedurii** – creditori, care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor, cărora li s-au validat creanțele înaintate și cărora li s-au stins în procedura de insolvabilitate prin faliment creanțele. Toate împuternicirile (drepturile) creditorilor a căror creanțe au fost stinse în conformitate cu prevederile legale în cadrul procedurii de faliment încetează. Imediat după aprobarea de către comitetul creditorilor a planului de distribuție intermediară, lichidatorul va trece la distribuirile de creanțe și va prezenta o variantă actualizată a tabelului definitiv consolidat unde va indica creanțele ca fiind stinse, iar creditorul va fi degrevat de orice drepturi în cadrul procedurii de insolvabilitate. Aceeași procedură se va aplica și creditorului a cărui creanță a fost radiată din tabel ca urmare a admiterii contestației depuse.

Creditori-ipotecari care nu dețin creanțe directe față de debitor - sunt creditorii care nu dețin creanțe față de debitorul insolubil, însă dețin un drept de ipotecă asupra bunurilor din masa debitoare. Aceștea nu se pot bucura de drepturile creditorilor a căror creanțe au fost validate în procedura de insolvabilitate, însă pot formula și înainta o cerere de validare a creanțelor în cadrul procedurii de insolvabilitate față de debitorul insolva-

⁵⁹ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 14 și 248*

bil, și pot solicita respectarea dreptului la stingerea creanțelor ce le deține față de debitorul inițial din contul bunului ipotecat. Unicul drept al acestora constituie în solicitarea de a valorifica bunul ipotecat din masa debitoare, și de a primi produsul obținut din valorificarea acestor bunuri.⁶⁰

Mai sunt creditori solidari, fidejutori ai debitorului, garanți a căror creanțe pot apărea față de patrimoniul debitorului în timp după survenirea anumitor circumstanțe.

Lichidatorul - Administratorul autorizat, care administrează întreprinderea debitoare în procedura falimentului este numit lichidator. Atribuția de bază a acestuia constă în valorificarea și lichidarea în termen cât mai restrânsi și în condiții cât mai avantajoase masa debitoare și distribuirea produsului obținut după valorificare către creditorii validați.

În acest scop lichidatorul are următoarele atribuții:

- a) formează comisia de licitație/de concurs/de negocieri directe;
- b) organizează valorificarea bunurilor prin metodele stabilite de lege;
- c) continuă administrarea întreprinderii insolubile;
- d) înaintează acțiuni privind anularea unor acte juridice încheiate în uștimii 3 ani sau 24 de luni;⁶¹
- e) înaintează cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitoului dacă consideră că sunt prezente premisele privind atragerea la răspundere subsidiară;

⁶⁰ *Legea insolvenței*. Nr. 149 din 29.06.2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 131 și 132

⁶¹ *Legea insolvenței*. Nr. 149 din 29.06.2012. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 104,105

f) acumulează masă debitoare prin poprirea datoriilor terților către debitor;

g) distribuie creanțele pe măsura parvenirii mijloacelor în masa debitoare;

h) întocmește și prezintă comitetului creditorilor spre aprobare, rapoarte privind distribuirea masei debitoare, planuri de distribuire intermediare;

i) întocmește raportul final, bilanțul de lichidare;

j) exercită alte atribuții ce tin de administrarea debitorului.

Din câte vedem atribuțiile acestuia diferă esențial de atribuțiile administratorului proceduri de insolvabilitate rezumându-se la valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare și a distribuirii în scopul stingerii creanțelor creditorilor.

Debitorul - În procedura falimentului, debitorul continuă să dețină obligația de a acorda ajutor și a conlucra cu lichidatorul, avînd dreptul doar de a participa la adunările și ședințele comitetelor creditorilor, de a acorda toate informațiile și explicațiile necesare lichidatorului în derularea procedurii.

Acesta poate contesta hotărârile adunării creditorilor⁶². Drepturile debitorului și la această etapă sunt reduse doar la contestarea anumitor acțiuni ce vădit îi încalcă drepturile. Contestarea însă a hotărârilor adunării creditorilor pe motive de ilegalitate sau neoportunitate nu poate avea loc. Debitorul va contesta hotărârile adunării creditorilor doar dacă s-a admis încălcări de procedură, se prezumă că s-a încălcat procedura de convocare. Debitorul totuși la orice etapă a procedurii rămînînd a dispune

⁶² *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 59*

de dreptul de a propune semnarea cu creditorii a unei tranzacții⁶³ sau a achitării creanțelor prin intermediul asociațiilor săi sau a terților⁶⁴. Legea permite de a trece în procedura de restructurare la orice etapă a falimentului, însă acest drept de a propune un plan nu îi este acordat debitorului, acesta ratînd posibilitatea sa de a propune un plan⁶⁵.

Instanța de insolabilitate - De fapt legiuitorul acordă din ce în ce mai puține atribuții instanței de insolabilitate, deoarece procedura de insolabilitate se desfășoară în afara instanței. Instanța urmează a interveni doar în cazul în care îi este solicitată intervenția prin soluționarea anumitor litigii între participanți, sau a cererilor lichidatorului de a contribui la valorificarea cât mai avantajoasă a masei debitoare sau a obține informații despre aceasta. În special instanța va putea autoriza aplicarea măsurilor de asigurare față de reprezentantul debitorului în cazurile expres prevăzute de lege, va putea constata fapte cu valoare juridică pentru bunurile din masa debitoare neînregistrate în registrele publice, va putea soluționa contestațiile împotriva hotărîrilor adunării sau comitetului creditorilor, va interveni în procedură or de cîte or o solicită creditorii, lichidatorul sau reprezentantul debitorului, va aproba raportul final și bilanțul de lichidare, va dispune radierea debitorului din registrele publice, va autoriza trecerea remunerației și cheltuielilor suportate de lichidator și neacoperite de masa debitoare, aprobate de către comitetul cre-

⁶³ Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, secțiunea 4, Capitoul V

⁶⁴ Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, secțiunea 2 Capitoul V

⁶⁵ Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 139

ditorilor pe seama organelor de conducere⁶⁶, va atrage membrii organelor de conducere la răspundere subsidiară, va autoriza, în cazul în care, la distribuția finală, se va constata că bunurile care alcătuiesc masa debitoare nu sînt suficiente pentru plata creanțelor înregistrate în tabelul definitiv consolidat, în mărirea creanțelor neacoperite, executarea silită din bunurile, inclusiv din mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională sau în valută străină, ale membrilor organelor de conducere ale debitorului declarate culpabile de neîndeplinirea obligațiilor de depunere a cererii introductive și, după caz, din patrimoniul asociațiilor (membrilor, acționarilor) cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului. În atribuția instanței de insolvabilitate nu intră careva drepturi sau implicări manageriale, aceasta nici nu va fi în drept de a interveni în determinarea cuantumului activității sau a mărimii remunerării lichidatorului. Ținînd cont de stabilirea remunerației prin negocierea acesteia cu comitetul creditorilor, această negociere nefiind contestată va rămîne obligatorie pentru toți participanții procedurii de faliment⁶⁷. Orice implicare a instanței în negocierea părților va avea ca efect încălcarea dreptului la securitatea raporturilor juridice, dreptul la muncă și la primirea remunerației pentru munca prestată, or lichidatorul practică activitatea profesională pe cont propriu nefiind asigurată o garanție minimă de achitare a activității sale din partea statului.

⁶⁶ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 247*

⁶⁷ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 70*

Capitolul IV.

DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE FALIMENT SIMPLIFICAT

Procedură simplificată de faliment – este o procedură de faliment, în care se trece imediat după perioada de observație în situația în care debitorul insolubil este un întreprinzător individual sau gospodărie țărănească (de fermier), titular ai patentei de întreprinzător, persoană juridică care nu deține nici un bun în patrimoniul lor ori ale căror bunuri sînt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului și nici un creditor sau terț nu se oferă să avanseze ori să garanteze sumele corespunzătoare; o societate comercială sau necomercială dizolvate anterior formulării cererii introductive; debitor care nu este îndreptățit să beneficieze de procedura de restructurare.⁶⁸

Din cele prezentate mai sus se desprinde, că, procedura de insolabilitate cuprinsă între perioada de după observație și pînă la intrarea în faliment are ca scop determinarea cuantumului masei debitoare, mărimea creanțelor ce pretind a fi satisfăcute din acest cuantum, în urma căruia are loc o evaluare sistematizată, de ansamblu, a bunurilor, în care se vor specifica și se vor juxtapune bunurile din masa debitoare și obligațiile debitoru-

⁶⁸ Adam I., Savu C. *Cîteva considerații referitoare la procedura simplificată în lumina Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Revista de drept comercial, 2007, nr. 3*

lui. În raport cu această evaluare de ansamblu, administratorul procedurii de insolvență va putea propune, iar creditorii vor putea decide continuarea procedurii de insolvență fie prin intrarea în faliment fie prin intrarea în restructurare.

Această procedură nu va fi necesară, în situația în care în perioada de observație administratorul provizoriu a stabilit că, bunuri în masa debitoare nu sunt, sau cele care sunt nu vor acoperi cheltuielile procesului, fără a lua în calcul creanțele ce vor putea fi înaintate ale creditorilor. De asemenea dacă debitorul este un întreprinzător individual, posesor de patentă de întreprinzător acesta de asemenea va trece printr-o procedură mai simplificată de lichidare a masei debitoare.

De asemenea debitorii cărora li s-a intentat o procedură de lichidare benevolă⁶⁹ însă în cadrul derulării căreia au fost stabilite temeuri de insolvență vor evita trecerea prin procedura de insolvență ținând cont de faptul, că în procedura de lichidare benevolă s-au stabilit și s-au juxtapus obligațiile debitorului și valoarea masei debitoare în urma cărora s-a stabilit existența depășirii pasivului. De asemenea în procedura de faliment simplificat vor trece și debitorii care nu sunt îndreptățiți la procedura de restructurare, creditorii nu cer restructurarea debitorului. Evident că în situația dată procedura de insolvență nu este necesară, or o altă opțiune decât intrarea debitorului în faliment nu va fi luată de creditor, aceștea fiind în drept să ia la adunarea de raportare⁷⁰ doar una din soluții: fie de intrare în faliment sau de trecere în procedura de restructurare.

⁶⁹ *Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002, În Monitorul Oficial din 22.06.2002, nr. 82-86 art. 661*

⁷⁰ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 114*

Această procedură de fapt îmbină cele două proceduri descrise mai sus, procedura de insolvabilitate și cea a falimentului respectiv, ca participanți în această procedură sunt toți cei din procedura de insolvabilitate și cei din procedura falimentului cu toate drepturile, obligațiile și răspunderea descrisă anterior.

Prin hotărîrea de trecere în procedura simplificată a falimentului instanța, de asemenea cheamă creditorii să-și înainteze creanțele, numește lichidator și îi conferă drepturile de valorificare a masei debitoare, obligă lichidatorul imediat după consolidarea tabelului definitiv și valorificarea masei debitoare să prezinte în instanță raportul final și bilanțul de lichidare.⁷¹

⁷¹ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 134*

Capitolul V.

DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE RESTRUCTURARE

Procedură de restructurare – este o procedură intermediară care cuprinde perioada de după finisarea procedurii de insolvență prin adoptarea încheierii de intrare în restructurare și până la confirmarea planului procedurii de restructurare de către instanța de insolvență prin adoptarea hotărârii de aplicare a procedurii planului față de debitor. De fapt este o procedură, în care în baza aceluiași raport și evaluării de ansamblu prezentate de către administratorul insolvenței, creditorii hotărăsc restructurarea debitorului.⁷²

Prin Încheierea de intrare în restructurare instanța stabilește un termen pentru prezentarea planului procedurii de restructurare, pentru dezbateră și votarea acestuia de către creditorii și pentru prezentarea în instanță în scopul confirmării lui. Dacă acest fapt nu s-a realizat într-un termen de 60 zile, instanța va trece prin încheiere debitorul la faliment.

În această procedură îi avem doar *creditorii care au formulat și înaintat cereri de validare a creanțelor și cărora li s-au validat creanțele înaintate*. Dacă sunt nesoluționate contestații încă, asupra neadmiterii sau admiterii în tabel, acestea vor continua a

⁷² Roșca Nicolae, Baieș Sergiu. *Dreptul afacerilor. Ediția a III-a. Chișinău, 2011*

fi soluționate, iar creditorii nevalidați vor continua să-și realizeze drepturile sale doar în privința și în limita acestor contestații.

Pe parcursul acestei perioade putem avea creditori, care și-au înaintat creanțe cu întârziere, creditori care î-și revendică drepturile asupra creanțelor neadmise sau admise parțial în tabelul definitiv și a căror contestații mai sunt încă neexamineate, însă drepturile acestor creditori se vor rezuma doar la examinarea contestațiilor sau a cererilor de repunere. Acești creditori nu vor avea alte drepturi procedurale sau materiale în procedura de restructurare. Nici creditorii care au fost trecuți cu titlu provizoriu în tabel nu vor avea drepturi procedurale sau materiale, or dreptul acestora a expirat imediat după convocarea adunării de raportare.

În perioada de restructurare, sarcina principală cade asupra administratorului procesului de insolvabilitate, reprezentantului debitorului, comitetului creditorilor și adunării creditorilor. Astfel,

Administratorul procesului de insolvabilitate rămîne a fi administratorul autorizat numit prin hotărîrea de intentare a procedurii de insolvabilitate, dacă în cadrul adunării de raportare nu a fost numit un alt administrator autorizat, care:

a) continuă administrarea debitorului, acumulează masa debitoare, continuă activitățile curente ale acestuia;

b) elaborează și propune un plan al procedurii de restructurare dacă a fost împuternicit de adunarea de raportare în termenele stabilite de instanța de insolvabilitate sau de lege;

c) examinează și î-și expune poziția asupra planului procedurii de restructurare propus de debitor în termenele stabilite de lege;

d) convoacă sedințele comitetului creditorilor la care dezbată planul propus de el sau de către debitor;

e) convoacă adunarea creditorilor pentru votarea planului procedurii de restructurare.⁷³

Debitorul poate depune planul de restructurare odată cu cererea introductivă sau cu referința la cererea introductivă a creditorilor, ori într-o cerere expresă adresată instanței de insolabilitate, dar nu mai târziu de termenul stabilit de către adunarea de raportare la care s-a aprobat restructurarea sa.⁷⁴ Respectiv în procedura de executare a planului, debitorul nu mai poate depune un plan de restructurare. Totodată, dacă debitorul nu a propus un plan este obligat să acorde ajutor și să susțină administratorul procesului de insolabilitate în elaborarea acestuia, să propună viziunile sale asupra realizării planului. Acest drept este dedus din perspectiva faptului, că anume debitorul este persoana cea mai bine cunoscută cu specificul activității sale și cel mai bine cunoaște motivele și cauzele care au condus la situația de intrare în insolabilitate.

Comitetul creditorilor – acestui organ executiv al creditorilor îi revine sarcina de bază de a examina proiectele planurilor de restructurare aduse de administratorul procedurii de insolabilitate și debitor prin reprezentantul său. Atribuțiile principale ale acestuia sunt de a negocia și aproba remunerația administratorului procedurii de insolabilitate pentru perioada de insolabilitate, de a negocia cuantumul remunerației pentru procedura de executare a planului și pentru elaborarea planului,

⁷³ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 55,63,65*

⁷⁴ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 188*

de a propune și de a susține în fața adunării creditorilor planul propus de administratorul procedurii de insolvabilitate sau reprezentantul debitorului, de a susține ulterior după votarea planului, în fața instanței confirmarea acestuia, de a alege dintre două sau mai multe planuri propuse doar acel ce va avea o mai mare pondere de realizare, de a prezenta în fața instanței referința și opinia asupra planului de restructurare, de a examina întrebări ce țin de administrarea și păstrarea masei debitoare la solicitarea administratorului procedurii de insolvabilitate.

Adunarea creditorilor – Are cea mai importantă atribuție în această procedură, or doar adunarea creditorilor poate decide asupra votării și acceptării planului procedurii de restructurare sau respingerii planului procedurii de restructurare propus de administratorul insolvabilității sau de debitor și de inițiere a procedurii falimentului. Anume la această adunare pot să-și manifeste dreptul de vot și creditorii chirografari de rang inferior, formînd o clasă separată de voturi.

Adunarea creditorilor grupîndu-se în clase, pentru unica dată poate adopta hotărîri care nu ar respecta principiul votării⁷⁵. Or, anume la această adunare votul se ia cu majoritatea claselor și nu cu majoritatea voturilor și/sau cuantumului creanțelor. Legiuitorul a încercat să echilibreze drepturile tuturor claselor de creditori în cadrul restructurării debitorului în baza unui plan. Ca participanți ai acestei adunări pot fi numai creditorii ale căror creanțe au fost validate și incluse în tabelul definitiv al creanțelor.⁷⁶ Respectiv, creditori cu titlu provizoriu și alte tipuri de

⁷⁵ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 57*

⁷⁶ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 201*

creditori nu pot vota în cadrul adunării creditorilor de votare a planului procedurii de restructurare. La caz, este controversată problema respectării drepturilor creditorilor ipotecari, a căror bunuri ipotecate sunt incluse în plan spre realizarea acestuia.

Instanța de insolabilitate – în perioada de restructurare a debitorului va soluționa doar întrebările ridicate de către creditori, în special va continua examinarea contestațiilor dacă vor mai fi asupra admiterii sau neadmiterii în tabelul definitiv al creanțelor. Cea mai importantă atribuție a instanței în această perioadă dată este confirmarea planului procedurii de restructurare votat de către adunarea creditorilor⁷⁷. Este o atribuție importantă prin faptul, că instanța la caz va putea interveni în decizia adunării creditorilor verificând din oficiu legalitatea și corespunderea hotărârilor adoptate prevederilor speciale ale legii insolabilității. Este unicul drept de fapt al instanței se intervină în decizia adunării creditorilor fără a fi solicitat în mod special de către vre-un creditor. Respectiv, instanța va putea confirma planul propus de adunarea creditorilor și va înceta procedura de restructurare cu trecerea debitorului în procedura de executare a planului, sau va putea refuza confirmarea planului propus de adunarea creditorilor și va trece debitorul în faliment.

⁷⁷ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 204*

Capitolul VI.

DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE EXECUTARE A PLANULUI

Procedura de executare a planului este procedura cuprinsă între perioada de după emiterea hotărîrii de confirmare a planului procedurii de restructurare și pînă la realizarea planului procedurii de restructurare sau pînă la intrarea în faliment ca rezultat al nerealizării planului aplicat față de debitor.

Cea mai importantă figură în cadrul acestei proceduri este *debitorul*.

După ce hotărîrea de confirmare a planului procedurii de restructurare devine definitivă și irevocabilă, debitorul reintră în dreptul de administrare a masei debitoare în conformitate cu planul confirmat. Acționarii, membrii și asociații cu răspundere limitată totuși nu au dreptul de a interveni în conducerea activității ori în administrarea masei debitoare, cu excepția și în limitele cazurilor expres și limitativ prevăzute de lege și planul procedurii de restructurare. Este important de menționat că, activitatea debitorului se restructurează exclusiv în modul stabilit de planul de restructurare confirmat.

Rezultă că, debitorul reintră în drepturile sale de administrare, reprezentare și activitate a debitorului. Totuși acesta are obligația de a prezenta trimestrial comitetului creditorilor, dacă a fost constituit, și instanței de insolabilitate după aprobarea de

către comitetul creditorilor, rapoarte asupra situației financiare și a tabloului patrimonial al debitorului, inclusiv perspectivele de realizare a planului procedurii de restructurare.

Totodată, dacă se constată că debitorul nu își îndeplinește obligațiile, administratorul insolvenței informează imediat comitetul creditorilor, instanța de insolvență sau creditorii menționați în planul procedurii de restructurare care vor decide asupra măsurilor ce vor putea fi luate față de debitor.

Obligația de bază a debitorului este de a continua activitatea, însă toate acțiunile întreprinse obligatoriu vor fi coordonate cu administratorul insolvenței, respectiv rezultă și obligația debitorului de a coordona cu administratorul insolvenței toate acțiunile ce țin de administrarea întreprinderii în plan.

Creditorii – observăm că în procedura *dată avem doar creditorii menționați în planul procedurii de restructurare* – creditorii care au formulat, înaintat și cărora li s-au validat creanțele înaintate, a căror creanțe sunt incluse în programul de plăți și în planul procedurii de restructurare spre achitare. Planul procedurii de restructurare va cuprinde, în mod obligatoriu, un program de stingere a creanțelor sub forma unui tabel de creanțe, cuantumul sumelor pe care debitorul se obligă să le stingă și/sau să le plătească creditorilor, prin raportare la tabelul definitiv de creanțe și la fluxurile de mijloace bănești aferente planului, precum și termenele la care debitorul urmează să stingă și/sau să plătească aceste sume.⁷⁸ Mențiune importantă este că, prin planul procedurii de restructurare poate fi redusă spre achitare cota creanțelor validate.

⁷⁸ *Legea insolvenței. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 190 alin 1*

După confirmarea planului procedurii de restructurare, creanțele și drepturile creditorilor și ale celorlalte părți interesate sînt modificate conform prevederilor planului. Astfel, în procedură intervin deja un alt tip de creditori, deși validați cu un quantum de creanțe, drepturile acestora sunt modificate conform quantumului stabilit prin plan și prin programul de plăți. Creditorii menționați au dreptul doar de a supraveghea executarea planului de restructurare, de a examina și aproba rapoartele prezentate de debitor și/sau administratorul procesului de insolvabilitate, de a solicita instanței înlăturarea sau ridicarea dreptului de administrare a debitorului, fără însă a interveni în administrarea masei debitoare, în administrarea debitorului insolubil. La caz, drepturile adunării creditorilor sunt limitate cît material la quantumul indicat în programul de plăți, atît și procedural rezumîndu-se doar la supravegherea realizării planului, examinarea și aprobarea de rapoarte legate de realizarea planului.⁷⁹

Administratorul insolvabilității – este administratorul autorizat ales de adunarea creditorilor la care se votează planul procedurii de restructurare și care are atribuția de bază de a supraveghea realizarea planului de către debitor sau a conduce debitorul în perioada de realizare a planului procedurii de restructurare.

Administratorul insolvabilității poate:

a) supraveghea realizarea planului de către debitor - are loc în cazul în care debitorul a propus planul procedurii de restructurare, este de bună-credință, dorește și poate să-și salv-

⁷⁹ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 208*

gardeze întreprinderea. La cererea debitorului instanța poate dispune încetarea supravegherii în cazul: executării sau asigurării executării creanțelor supravegheate sau expirării termenului pentru procedura de realizare a planului procedurii de restructurare.

b) conduce debitorul în perioada de realizare a planului procedurii de restructurare - are loc în cazul în care debitorul nu a propus un plan de restructurare, sau cel propus a fost respins de creditori, creditorii au încredințat administratorului procedurii de insolvență, în perioada procedurii de restructurare să propună un plan, care se realizează nemijlocit sub conducerea administratorului insolvenței. În atare ultim caz, activitatea adunării creditorilor și a comitetului creditorilor este mai activă, nerezumându-se doar la aprobarea de rapoarte, ci și la participarea activă în conducerea activității debitorului.

În dependență de aceste două situații vom distinge atribuțiile administratorului insolvenței de supraveghere a planului, de autorizare a încheierii de tranzacții, de examinare a rapoartelor trimestriale financiare, de intervenire în activitatea debitorului doar la solicitarea debitorului și atribuții de administrare a debitorului cu toate drepturile indicate în secțiunea 4 LI RM.

Comitetul creditorilor de asemenea are atribuții în dependență directă cu atribuțiile administratorului insolvenței. Or, în cazul supravegherii executării planului de către administratorul insolvenței comitetul creditorilor nu se implică în activitatea de administrare a debitorului, examinează doar rapoartele trimestriale și le aprobă. Intervine doar în cazul în care planul nu se execută prin înaintarea unei cereri introductive de intrare în faliment.

În situația conducerii debitorului de către administratorul insolabilității, comitetul creditorilor vine ca un suport al administratorului insolabilității, soluționând cele mai importante probleme ce țin de administrarea debitorului în procedura planului.

Adunarea creditorilor se convoacă doar în cazuri de necesitate, dar nu mai puțin de o dată în an pentru a examina și a aproba rapoartele administratorului administratorul insolabilității, a comitetului creditorilor și a debitorului.

Generalizând cele expuse, dacă planul procedurii de restructurare se execută în termenii și în quantumul stabilit de lege, implicarea creditorilor și a organelor acestuia este minimă, și se reduce doar la activitatea de control trimestrial.

Instanța de insolabilitate – nu are nici o atribuție în cadrul executării planului procedurii de restructurare. Aceasta intervine doar în cazul existenței cererilor introductive ca rezultat al neexecutării planului procedurii de restructurare și în cazul solicitărilor de ridicare a dreptului de administrare al debitorului.

Capitolul VII.

DELIMITAREA COMPETENȚELOR SUBIECȚILOR ÎN PROCEDURA DE SUPRAVEGHERE ÎN RESTRUCTURARE ACCELERATĂ

Procedura de supraveghere în restructurare accelerată – este procedura în care debitorul intră direct după depunerea unei cereri introductive și pînă la confirmarea de către instanță a planului procedurii accelerate de restructurare.⁸⁰

Legislația Republicii Moldova acordă debitorului în dificultate financiară să-și salveze întreprinderile prin restructurare.

Debitorul - aflat în dificultate financiară este în drept să depună în instanța de insolvabilitate cererea introductivă motivată de intentare a procedurii accelerate de restructurare. De asemenea acesta la cererea introductivă anexează proiectul planului procedurii accelerate de restructurare.⁸¹

Instanța de insolvabilitate - Prima obligație pe care o are instanța de insolvabilitate este ca, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii introductive să admită cererea introductivă și să adopte din oficiu o încheiere despre admiterea cereri introductive și despre intentarea procedurii accelerate de restructurare.

⁸⁰ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 2*

⁸¹ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 219*

Atribuțiile pe care le are instanța în cadrul primei etape ale acestei proceduri sunt:

a) punerea sub observație debitorul prin desemnarea unui administrator provizoriu;

b) aplicarea măsurilor de asigurare;

c) stabilirea locului, datei și orei adunării creditorilor de validare a mărimii creanțelor;

d) stabilirea locului, datei și orei adunării creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare;

e) stabilirea termenului-limită de depunere a referinței creditorilor la cererea introductivă de intentare a procedurii accelerate de restructurare;

f) stabilirea termenului-limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor asupra patrimoniului debitorului de către creditori;

g) stabilirea termenului de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului de creanțe.⁸²

La aceasta etapă instanța de insolvabilitate mai validează creanțele admise de administratorul provizoriu și necontestate de creditori.

În comparație cu procedura de insolvabilitate, în această procedură instanța atribuie cu titlu provizoriu creanțele introduse de administratorul provizoriu în tabelul creanțelor în baza datelor din evidența contabilă a debitorului și neconfirmate prin cererea de admitere a creditorului, precum și creanțele înaintate după termenul prevăzut în avizul publicat, sau cele contestate.⁸³

⁸² *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 220*

⁸³ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 221*

Cît privește creanțele neadmise/admise parțial în tabelul definitiv al creanțelor instanța de insolabilitate poate să admită creanțele, în totalitate sau în parte, în mod provizoriu, la masa credală pe perioada de judecare a contestației.

După validarea creanțelor, instanța de insolabilitate va mai:

a) soluționa contestațiile înaintate împotriva neadmiterii/admiterii creanțelor în tabelul definitiv de către administratorul provizoriu;

b) confirma planul procedurii accelerate de restructurare votat de creditorii;

c) dispune încetarea procedurii accelerate de restructurare și trecerea la procedura de realizare a planului confirmat. Totodată, instanța poate să nu aprobe hotărîrea adunării creditorilor și să nu confirme planul procedurii accelerate de restructurare și poate dispune concomitent intentarea față de debitor a procedurii falimentului dacă constată existența unui temei de insolabilitate a debitorului;

d) confirmă candidatura administratorului insolabilității ales de adunarea creditorilor.

Administratorul provizoriu – este administratorul autorizat, numit prin încheierea de admitere a cererii introductive cu intentarea procedurii accelerate de restructurare, care își exercită atribuțiile pînă la confirmarea planului procedurii accelerate de restructurare a debitorului.

Este persoana de care direct depinde confirmarea de către creditorii a planului de restructurare, avînd ca sarcină primordială supravegherea debitorului pe perioada provizorie, examinarea proiectului planului procedurii accelerate de restructurare prezentate de debitor în raport cu stuația financiară a acestuia, în raport cu masa credală, masa debitoare și aducerea în fața

creditorilor a poziției sale vis-a-vis de posibilitatea reală de executare a planului propus.

Ca atribuții de bază le deține pe cele indicate la art. 25 – 27 LI RM valabile pentru administratorul provizoriu, suplimentar administratorul provizoriu va notifica în scris toți creditorii, menționați în lista anexată de debitor la cererea introductivă, despre intentarea procedurii accelerate de restructurare și va publica, din contul debitorului,⁸⁴ un aviz despre:

a) termenul-limită de depunere a referinței creditorilor la cererea introductivă de intentare a procedurii accelerate de restructurare, precum și termenul-limită de înregistrare a cererii de admitere a creanțelor asupra patrimoniului debitorului, care vor fi de maximum 30 de zile calendaristice de la data publicării avizului, și despre cerințele pe care trebuie să le întrunească o creanță înregistrată pentru a fi valabilă;

b) termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului de creanțe, care nu va depăși 7 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la lit. a);

c) locul, data și ora adunării creditorilor de validare a creanțelor, care va avea loc în cel mult 7 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la lit. b);

d) locul, data și ora adunării creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare, care va avea loc în cel mult 3 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut la lit.c);

e) locul unde creditorii pot lua cunoștință cu proiectul planului procedurii accelerate de restructurare.⁸⁵

⁸⁴ *Legea insolvențății. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 6*

⁸⁵ *Legea insolvențății. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 220*

Respectiv, aceste date nu se includ în încheierea de intentare a procedurii accelerate de restructurare, ci se publică de către administratorul provizoriu într-un aviz.

De asemenea administratorul provizoriu va efectua inventarierea patrimoniului, întocmind inventarul masei, va examina creanțele înaintate spre a fi validate și va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, va petrece adunarea de votare a planului procedurii accelerate de restructurare și va prezenta instanței planul votat de adunarea creditorilor pentru confirmare.

Totodată, Administratorul provizoriu va prezenta în instanță un raport la fel ca și în procedura de insolvabilitate despre posibilitatea reală de a menține, în totalitate sau parțial, debitorul și de aplicare a planului procedurii accelerate de restructurare efectivă a activității debitorului ori, după caz, motivele care nu permit restructurarea debitorului⁸⁶ și alte momente relevante procedurii.

Creditorii - În procedura dată vom deosebi tipuri de creditori ca în procedura de insolvabilitate. În comparație cu procedura de insolvabilitate creanțele introduse de administratorul provizoriu în tabelul creanțelor în baza datelor de evidență contabilă a debitorului și neconfirmate prin cererea de admitere a creditorului, precum și creanțele înaintate după termenul prevăzut în avizul publicat se vor atribui cu titlu provizoriu la masa credală din oficiu de către instanță. Totodată acești creditori dispun de drepturi limitate în ce privește votarea în cadrul adunării. Or, dreptul de vot acordat creditorului cu titlu provizoriu va avea

⁸⁶ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 205*

valoare și va produce efecte numai pentru adunarea de votare a planului procedurii accelerate de restructurare, alte adunări petrecându-se fără includerea acestor creanțe.

Cît privește creanțele neadmise/admise parțial în tabelul definitiv al creanțelor, instanța de insolabilitate le poate admite, în totalitate sau în parte, în mod provizoriu, la masa credală pe perioada de judecare a contestației.

Pe parcursul acestei proceduri creditorii pot participa la inventariere, pot lua cunoștință de planul propus de debitor, de raportul prezentat de administratorul provizoriu, pot să participe cu drept de vot la adunarea creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare, pot să-și înainteze candidatura în calitate de membru în comitetul creditorilor, să-și realizeze creanțele împotriva patrimoniului debitorului în limita cuantumului aprobat de plan prin programul de plăți, de a depune cerere introductivă în caz de nerealizare a planului procedurii accelerate de restructurare. Dreptul de a contesta creanțele neadmise sau admise în tabel ale altor creditori rămân a fi valabile în cadrul acestei proceduri.

Adunarea creditorilor - Ca și în cadrul procedurii de restructurare, adunarea creditorilor are ca scop examinarea și votarea planului procedurii accelerate de restructurare. Comparativ cu procedura de restructurare, în cadrul procedurii accelerate de restructurare adunarea creditorilor se convoacă de către instanța de insolabilitate prin încheierea de admitere a cererii introductive și de intentare a procedurii accelerate de restructurare.⁸⁷

⁸⁷ *Legea insolabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 220*

Votarea în cadrul procedurii accelerate de restructurare, de asemenea are loc pe clase. Adunarea Creditorilor are ca competență de a alege membrii comitetului creditorilor care vor supraveghea în continuare procedura de executare a planului procedurii accelerate de restructurare. La fel, Adunarea creditorilor va alege și va confirma candidatura administratorului insolvabilității. Adunarea creditorilor poate accepta planul procedurii accelerate de restructurare, sau respinge planul propus de debitor.⁸⁸

În continuare procedura de executare a planului procedurii accelerate de restructurare derulează similar procedurii de executare a planului procedurii de restructurare.

⁸⁸ *Legea insolvabilității. Nr. 149 din 29.06.2012. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 14.09.2012, nr. 193- 197/663, art. 221*

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI:

Participanți la procesul de insolabilitate sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolabilității, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe.

Analizând legislația Republicii Moldova conchidem clar că Republica Moldova se află ferm la același nivel de dezvoltare cu majoritatea țărilor europene în privința reglementărilor ce țin de insolabilitate și procedura insolabilității. Repartizarea atribuțiilor cu protejarea maximă a intereselor creditorilor și asigurarea unui control riguros din partea acestora asupra menținerii și valorificării masei debitoare, formează fundamentul unei proceduri eficiente de insolabilitate, ce are menirea de a maximiza procentul plăților creditorilor și reduce eventualele pierderi a masei debitoare.

Procedura de insolabilitate poate avea ca scop salvagardarea debitorului, acest scop fiind facultativ, salvagardarea fiind aplicată doar dacă este posibil și în dependență directă cu comportamentul debitorului. Dacă debitorul o cere, atunci legea acordă remedii pentru acesta de a-și salva afacerea neprejudiciind creditorii.

Ca scop de bază procedura insolabilității desprinde stingerea în termen cât mai restrâns și într-o proporție cât mai mare a creanțelor creditorilor din contul valorificării masei debitoare cât celei existente la momentul intentării, atât și celei recuperate ulterior prin metodele atribuite de lege. Din acest scop și derivă principiile de bază: principiul celerității procedurii, și principiul priorității deciziilor creditorilor. Din momentul intentării procedurii, activele debitorului (masa debitoare) trec "în proprietatea" creditorilor, care de fapt obțin cele trei componente ale dreptului de proprietate: dreptul de posesie, folosință și dispoziție asupra

masei debitoare, aceste atribute realizându-se prin intermediul administratorului insolvenței/lichidatorului. Respectiv se poate spune că procedura de insolvență derulează "pe contul" creditorilor. Astfel, cu cât mai mari sunt cheltuielile masei cu atât se diminuează cota creanțelor stinse – respectiv celeritatea și puterea de decizie a creditorilor sunt principiile fundamentale ale unei proceduri eficiente.

Totodată, Legea insolvenței nr. 149/2012 a Republicii Moldova are la bază principiul participării active a creditorilor la procedura de insolvență, care se desprinde cu claritate din întreg textul actului normativ. Legea conferă un rol activ creditorilor, care le permite acestora să exercite putere de decizie și un control asupra modului de desfășurare a procesului de insolvență.

Adunarea creditorilor este organul suprem al procedurii, care ia cele mai importante și esențiale hotărâri, acestea fiind obligatorii pentru creditorii care au participat la adoptare, nu au participat la adoptare, au votat împotriva sau pentru, debitor, reprezentantul debitorului, administrator și instanța de insolvență. Aceasta din urmă poate supune verificării hotărârile adunării creditorilor doar în cazul în care acest fapt a fost solicitat, în limitele acordate de lege (pentru motive de procedură la adoptarea hotărârii sau de ilegalitate, fiind necesară argumentarea normelor legale cărora hotărârea creditorilor contravine) sau din oficiu în situații expres prevăzute de lege. Recomandare pentru toți participanții inclusiv instanțele de judecată de a respecta "dorința" colectivă a creditorilor adoptată în limitele legii și cu respectarea procedurii.

Creditorii dețin drepturi acordate de lege în raport cu etapa procedurii în care se află debitorul, în limita statutului cererilor depuse și în raport direct cu examinarea acestora. Hotărârile cele mai importante se iau de creditorii care au interes legitim în proce-

dură, considerându-se a fi cei, a căror creanțe sunt certe, lichide și exigibile, a căror creanțe au fost confirmate definitiv în procedură înlăturându-se creditorii care încă nu și-au confirmat creanțele sau acestea deja au fost stinse. Prioritate au creanțele de bază după care sancțiunile aplicate pentru neexecutarea acestora, respectiv deciziile în procedura se iau cu cuantumul creanțelor de bază. La categoria creanțelor ce se sting ulterior după cele de bază se cataloghează și creanțele creditorilor „apropiați”, debitorului. Este importantă „neaglomerarea” procedurii cu creditori fără drepturi la o anumită etapă, dar și informarea tuturor celor ce detin drepturi despre mersul procedurii cât și despre toate demersurile înaintate în cadrul procedurii cât și rezultatul examinării lor.

Membrii comitetului creditorilor acordă sprijin administratorului insolvenței și supraveghează activitatea acestuia, fiind în drept să se informeze cu privire la mersul afacerilor și să verifice documentele de evidență contabilă, soldul și rulajul banilor în contul de acumulare. Activitatea comitetului creditorilor se desfășoară în limitele atribuțiilor stabilite de legislație, iar membrii comitetului creditorilor, în caz de încălcare a obligațiilor atribuite, poartă răspundere pentru prejudiciile aduse doar creditorilor.

Administratorul - figura principală a procedurii, care este prezent pe tot parcursul ei de la admiterea spre examinare a cererii introductive și pînă la încetarea procedurii. Atribuțiile acestuia sunt strict determinate de lege, fiind manager independent în procedură. Își exercită activitatea sub supravegherea comitetului creditorilor întru executarea hotărîrilor adunării creditorilor. Activitatea de bază are loc în afara instanței, avînd doar obligația de a depune în instanță rapoarte periodice despre mersul procesului. Prestează activitatea cu titlu oneros, ma-

rimea remunerației fiind negociată cu adunarea sau comitetul creditorilor. Ținând cont că succesul procedurii depinde direct de acivitatea administratorului, mărimea remunerației sale se stabilește de adunarea sau comitetul creditorilor fără a acorda dreptul altor participanți de a se implica în această negociere. Implicarea instanței de insolabilitate sau a debitorului în cuantumul negociat încalcă direct principiul securității raporturilor juridice, dreptul constitutional la speranța legitimă.

Debitorul este reprezentat în procedură doar de reprezentantul numit în modul stabilit, pentru asigurarea drepturilor sale care sunt în raport direct cu comportamentul acestuia în procedură. În raport cu terții, debitorul este reprezentat de administrator, care îi conduce activitatea managerială sub controlul organelor creditorilor. Pentru prejudicierea creditorilor, organele de conducere ale acestuia pot fi atrase la răspundere inclusiv materială. În caz de lipsă a masei debitoare instanța poate trece pe seama organelor de codnucere ale debitorului o parte din creanțele nestinse, cât și cheltuielile procedurii. Legiuitorul a prevăzut pe seama debitorului cheltuielile procesului, or anume debitorul în calitate de participant al circuitului economic și-a asumat la momentul inițierii afacerii pe lângă dreptul de a primi venituri de la rezultatul pozitiv al activității și a suporta consecințele în cauzul unui rezultat negativ. Astfel, ținând cont de faptul, că munca administratorului este prestată cu titlu oneros, nu reprezintă o activitate de antreprenariat respectiv nu este prestată pe risc propriu ci este atribuită prin lege – legiuitorul a si prevăzut remedii pentru a proteja drepturile și interesele constitutionale ale fiecărui participant.

Legea diminuează esențial implicarea instanței de insolabilitate în procedură, intervenirea acesteia avînd loc doar în situații cerute de creditor, de debitor sau administrator.

Considerăm absolut necesar de menționat că legislația altor state minimizează mult mai mult competența instanțelor de judecată asupra procesului de insolabilitate, acordând participanților la proces mai multă libertate în coordonarea acestuia. Mai mult ca atât, analizând practica în procedura de insolvență a Republicii Moldova observăm o dependență a administratorului autorizat de instanța de insolabilitate, pe când în țările limitrofe practicienii în insolvență sunt în concordanță mai strânsă cu adunarea creditorilor și comitetul creditorilor, instanței de insolabilitate revenindu-i doar rolul de supraveghetor care intervine doar atunci și în limita care îi este cerută.

Instanța de insolabilitate va trebui să i-și revadă comportamentul față de procedură, implicându-se doar în limita cerută, fără a interveni în managementul debitorului. Quantumul activității administratorului este determinat de lege sau de creditori, iar lipsa pretențiilor creditorilor față de acesta va însemna executarea integrală a atribuțiilor de către administrator.

Analizând drepturile și implicația participanților la procesul de insolabilitate concluzionăm că acestea sunt într-o dependență directă cu procedura în care se află debitorul și statutul procesual al acestora. În cadrul fiecărei proceduri prevăzute de legislația Republicii Moldova și etapele incluse în acestea diferențiem atribuțiile și competența fiecărui participant.

Astfel, obținem o procedură concursuală, rezultatele căreia depind în cea mai mare măsură de creditorii debitorului insolubil, ei fiind organul suprem care trebuie să administreze procedura de insolabilitate prin intermediul organelor constituite de acestea, instanța de judecată având doar un rol de supraveghere, asigurând echilibrul între drepturile creditorilor și cele ale debitorului insolubil.

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 149 din 29.06.2012 Insolvabilității/ Publicat: 14-09-2012 în Monitorul Oficial Nr. 193-197 art. 663
2. Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002/ Republicat în Monitorul Oficial nr.66-75 din 01.03.2019 art.132
3. Codul de Procedură Civilă a Republicii Moldova nr. 225 din 30.05.2003 / Publicat: 03-08-2018 în Monitorul Oficial Nr. 285-294 art. 436
4. Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire și insolvenței și de insolvență a României
5. Codul Insolvenței Comentat/Stanciu D. Cărpenu, Mihai Adrian Hotca, Vasile Nemeș/Universul Juridic București 2014
6. Codul Ucrainei privind falimentul din 3 octombrie 2019, N 157-IX, AAU, 2020, nr. 1, art. 1 (în vigoare de la 1 februarie 2020)
7. Гражданский процессуальный кодекс Российской Федерации от 14.11.2002 N 138-ФЗ (ред. от 02.12.2019)
8. Manualul Administratorului Autorizat /Lilian Popa, Boris Birca, Irina Selevestru [et al.]; coord.: Svetlana Novac ; Inst. Naț. al Justiției. – Chișinău: S. n., 2015 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”)
9. Dreptul afacerilor. Roșca Nicolae, Baieș Sergiu. Ediția a III-a. Chișinău, 2011
10. Regulamentul privind procedurile de insolvență/Jurisprudența curții de justiție a Uniunii Europene, Comșa Marcela/ Universul Juridic București 2017
11. Câteva considerații referitoare la procedura simplificată în lumina Legii nr. 85/2006 privind procedura insolvenței. Adam I., Savu C., Revista de drept comercial, 2007, nr. 3

12. Cooperare Internațională în Materia Insolvenței/Bogdan Radu/București/Pro Universitaria 2017

13. Insolvență și Lichidare. Legislație, Modele de Acte, Adnotări/Drd. Adriana Violeta Nictor/Universul Juridic București 2017

14. Tratat de insolvență./ Jon Turcu/Editura C. H. Beck, 2006

15. Дисертация-Механизм правового регулирования отношений несостоятельности (банкротства), Карелина Светлана Александровна, Москва, 2008

16. Коммерческое право зарубежных стран: Учебник-под редакцией В.Ф. Попондопуло, издательство юридического факультета С.-Петербургского Государственного университета, 2005.

17. Институт несостоятельности (банкротства) в законодательстве Российской Федерации и Германии: Сравнительно-правовой анализ/ Валягин Владимир Викторович – диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук – Москва 2007.

18. Концепция приоритета прав кредиторов: анализ законодательства о несостоятельности ФРГ в сравнении с российским конкурсным правом/ Н.Г. Арутюнян, С.В. Одинцов/ Журнал ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО

LISTA ABREVIERILOR

Art.	Articol și derivatele
Alin.	Aliniat și derivatele
Cap.	Capitol și derivatele
Lit.	Litera și derivatele
RM	Republica Moldova
LI	Legea Insolvabilității
CC	Cod Civil
CPC	Cod de Procedură Civilă
Nr.	numărul și derivatele
Par.	Paragraful
p.	Pagina și derivatele
pct.	Punct și derivatele